

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ALİ

POYRAZOĞLU

İÇİMDEKİ TİMSAH

DK
DOĞAN
KİTAP

İstanbul'da doğdu. Konservatuar Tiyatro Bölümü'nü bitirdi. İngiltere'de, Fransa'da tiyatro okudu. Oyunculuk yaşamına Şehir Tiyatroları'nda başladı; ülkemizin önde gelen özel tiyatrolarında oyuncu ve yönetmen olarak çalıştı. 1972'de Ali Poyrazoğlu Tiyatrosu'nu kurdu; Türk ve dünya yazarlarının modern oyunlarını sergiledi. 70 filmde başrol oynadı. 45 oyunu Türkçeye çevirdi; çevirileri özel tiyatrolarda, devlet ve şehir tiyatrolarında sahnelendi. Yunanistan, Almanya, İsviçre, İngiltere, Fransa, Avustralya ve Avusturya'da oyunlarını sergiledi. 1998 yılında Broadway'de sergilenen ve büyük ilgi gören *Pera* adlı yapımda başrollerden birini oynadı. Amerikan tiyatrosunun ünlü oyuncularıyla çalıştı. Yarattığı karakterler Amerikalı eleştirmenler ve tiyatro seyircisi tarafından büyük bir beğeniyle karşılandı. Pek çok radyo ve televizyon oyununu yazdı, yönetti.

Paris'te kendi yazdığı *İçimdeki Timsah* (*Le Crocodile En Moi*) adlı oyununu Fransızca olarak sergiledi. TV'de başrol oynadığı dizilerde unutulmaz karakterler yarattı.

Yazıları çeşitli gazete ve dergilerde yayımlandı. *Yeni Yüzyıl* ve *Sabah*'ta 12 yıl köşe yazarlığı yaptı. Büyük ilgiyle izlenen "Gölgede Muhabbet" adlı programla 12 yıl süreyle radyo dinleyicileriyle buluştu. Şimdi televizyon programı olarak HaberTürk'te devam ediyor.

Tiyatro oyunlarından bazıları: *Düşenin Dostu*, *Evet Evet Evet*, *Hakkımı Ver Hakkı*, *Kelebek*, *İpteki*, *Gözlerimi Kaparım Vazifemi Yaparım*, *Deliler Boşandı*, *Çılgınlar Kulübü*, *Orkestra*, *Oğlum Çiçek Açtı*, *Babam Dokuz Doğurdu*, *Uzakta Piyano Sesleri*, *Ali Harikalar Diyarında*, *Eski Çamlar Bardak Oldu*, *Ödünç Yaşamalar*, *Kobay*, *Sağlık Olsun*, *Ben Eskiden Küçüktüm*, *İyi Günde Kötü Günde*, *Tak Tak Takıntı*, *Tanımadığım Adamlar*, *İçimdeki Timsah*.

Filmlerinden bazıları: *Canavar Cafer*, *Namus Uğruna*, *Çılgın Kızlar*, *Asiye Nasıl Kurtulur*, *Arkadaşım Şeytan*, *Dokuz*, *O Şimdi Asker*, *Ayın Karanlık Yüzü*.

Televizyon dizilerinden bazıları: *Ali Uyanık*, *Darısı Başımıza*, *İnsanlık Hali*, *Kim Bunlar*, *Sünnet Holding*, *Aile Bağları*.

Ali Poyrazoğlu sinemada, tiyatrodada birçok kez en iyi oyuncu, en iyi yönetmen seçildi, pek çok çalışması da en başarılı yapım ödülü aldı.

Kitapları: *Ödünç Yaşamalar*, *İçimdeki Timsah*, *Bir Sen Kaldın Yalnızlık Gelince*, *Tamamla Bizi Ey Aşk*.

İÇİMDEKİ TİMSAH

Yazan: Ali Poyrazoğlu

Yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic.A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Merkez Kitaplar, 2006

Doğan Kitap'ta 1. baskı / Kasım 2010 / ISBN 978-605-111-879-6

Sertifika no: 11940

Kapak tasarımı: Geray Gençer

Baskı: Mega Basım, Baha İş Merkezi A Blok,

Haramidere - Avcılar / İSTANBUL

Tel. (212) 422 44 45

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 1 Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

İçimdeki Timsah

Ali Poyrazoğlu

**Sevgili üstatlarımı; Aziz Nesin, Haldun
Taner, Refik Erduran, Melih Cevdet
Anday, Sabahattin Kudret Aksal, Ahmet
Kutsi Tecer, Max Meinecke, Yıldız Kenter
ve Ulvi Uraz için...**

İçindekiler

Kardan Adam	11
Hurma Ağacının Altında	17
İtiraf Ediyorum	23
Karpuz Olan Çocuk	27
İstanbul Hatırası	33
Mahallenin Öbür Yüzü	41
Ebrunun Güzelliği	43
Düşüncedir Bedene Can Veren... ..	47
Ah Linda Ah... ..	51
Sayın Bakanlar.. Sayın Bakmayanlarla.....	55
Seçmen Yemini	61
Tiyatro Dediğin Gökten Düşmüş Üç Elmadır.....	65
Bilesin ki Seni İçime Gömdüm	71
İçimdeki Timsah	77
Merhumu Nasıl Bilirdiniz?	85
Cin, Can, Tenten, Kaptan ve Fındık.....	89
Başkası Olmak	95
Güldürücü Amca, Ne Olacak Benim Bu Halim?.....	99
Düzene Uygun Kafalar ya da Hayal Gücü Hapiste ...	103
Nerde Trak Orda Bırak	109
Asker Mektubudur, Görülmüştür.. ..	113
Kurulu Düzen Hapishanesinden Firar	119
Her Yol Bodrum	123
Bodrum'da Avantadan Lavanta	125
Gül ki Dünya Seni Kucaklasın	129
Koş Vatandaş Sen de Bodrum'a Koş.....	133
Türkbükü'nde Grup Seks	137
Hırsız Yengeçle Şarkıcı İstiridye.....	143
Barbarları Bekleyenler	149

Kardan Adam

Apartmanın alt katında oturuyorum, bahçe katında. Kimse ilgilenmediği için orası benim bahem oldu. Bir gün önce hava raporunda kar geliyor diye uyardılar.

“Yarın kar bastıracaktımış, istersen okula gitme” dedim bizim oğlana.

“En çok kar yağınca eğleniyoruz, o zaman da ya gitme diyorsunuz ya da okulları tatil ediyorsunuz” diye sylen-di, arkasından da ekledi: “Yarın zaten annemde kalacağım; sen de bana karışamazsın.”

Boşandık, ama oğlana kolay olsun diye aynı mahallede ev tuttuk. Bir gün eski karında, bir gün bende. İki evde iki ayrı krallėı var. Keyfi yerinde...

Sabah biraz geç kalktım; yatak odasının perdesini

açtım. Diz boyu kar. Oğlan kalkıp gitmiş anasına. Salonun perdesini açtım. Ah, bahçede bir kardan adam. Kafasında şapkası, boynunda kaşkolu. Kömürden gözleri simsiyah. Gövdesinde üç koca düğme alt alta, onlar da kömürden.

Göz kırptı bana. “Nerden çıktın?” dedim.

“Karla birlikte geldim. Bir iki gün kalır, giderim. Merak etmeyin, rahatsız etmem.”

Üst kattaki çocuklar kardan adamı görünce indiler hemen bahçeye. Yan apartmandaki çocuklar da geldi. İki apartman arasında duvar muvar yok. Arsalar bitişik. Kardan adamın yarısı onların tarafında. Oğlanlardan biri bizim çocuklara bulaştı: “Ne oynuyorsunuz lan bizim kardan adamla; basın gidin.” Bizimkiler kardan adamın büyük bölümünün bizim bahçede olduğunu, dolayısıyla onun bize ait olduğunu söylediler. Kızlardan biri “Nerden çıkarıyorsunuz onun adam olduğunu, kadın o. Şapkasını çıkarıp başına bir eşarp bağlayalım” dedi.

Tam o anda, bizim oğlan okulların tatil olduğunu duymuş, attı kendini bahçeye, katıldı çocukların tartışmasına.

“Siz hiç kardan kadın duydunuz mu? Adı üstünde, o kardan adam. Babamın arkadaşı, bize oturmaya geldi. Hem de Galatasaraylı!” demez mi.

Hır çıktı. Galatasaraylıydı, Fenerliydi derken yan apartmandaki avukatın oğlu bir Beşiktaş kaşkolu getirdi, doladı kardan adamın boynuna. “Kör müsünüz? Kendisi beyaz, gözleri simsiyah. Buz gibi Beşiktaşlı” dedi.

Yandaki doktor da indi bahçeye, “Cinsiyeti konusunda ben karar vereceğim” diye.

Üst kattakiler ekmek attılar kardan adama. Kapıcının oğlu da ekmeği alıp eline tutuşturdu. Apartman yöne-

ticisi geldi. “Ali Bey, sizin bu manasız arkadaşlarınızdan sıkıldık. Yine apartmanın huzurunu bozuyorsunuz” dedi.

Yandaki apartmanın yöneticisi “Şu gül ağacından itibaren bizim bahçe başlar. Çekin kardan arkadaşınızı kendi tarafınıza” dedi. Onların çocuklar kıyameti kopardılar: “Hayır, kardan adam bizim, onu kendi taraflarına kaçırmaya çalışıyorlar. Engelleyelim.”

Baktım kardan adam hiçbir şey söylemiyor. Öyle gülümseyerek bakıyor.

Telefon etmişler belediyeye, “Bahçelerini konut haline getirip kiraya verdiler” diye. Zabıta geldi. “Burayı mesken haline getirmişsiniz, kardan adamı çıkarıp, buldozerle düzleyeceğiz” diye tutturdular. Kıyamet koptu. Polis çağırdık.

Yedi numaradan Nilgün Hanım geldi, elinde kekler. “Ayıptır misafire. Yeni yaptım, yesin gariban; bak donmuş soğuktan” deyip önüne koydu kekleri.

Yandaki apartmanın hanımları dedikodu yaptılar. “Deli karı gösteriş yapıyor. Hiç olmazsa insan yanında bir de çay getirir kardan adama, içsin, içi ısınsın!” dediler.

Seyyar satıcılar duymuşlar. Bahçeye daldılar.

“Kardan adam takkesi bunlar. Kardan adam kaşkolü.”

İki apartmanın genç kızları “Kardan adam olur da kardan kadın olmaz mı. Hem adamcağız yalnız kalmasın” diye hemen yanına bir kardan kadın yaptılar. Başına eşarp takıp eline de bir saplı süpürge tutturdular.

Sekiz numaradaki reklamcı Sinan, “Bunların üstüne reklam alalım, köşe oluruz” dedi.

Yan apartmandaki yönetici geldi. “Ali Bey, herif tek başına geldi; sonra bir de karı getirdi. Bunlar evli mi? Cüzdanları var mı? Biz böyle rezilliklere dayanamayız”

diye tutturdu. Bizim yönetici de “Bunların da apartman giderlerine katılması lazım” diye söylenmeye başladı...

Karım telefon etti. “Yine yaptın yapacağını. Serseri arkadaşlarını getirip mahalleyi birbirine kattın. Gönder çocuğumu” dedi.

Gazeteciler, televizyoncular da duymuş. Onlar da doluştu. “Kardan adam kardan kadınla basıldı’ deyip ana habere çıkaralım” diye yalvarıyorlar.

Yan apartmanda oturan kuruyemişçi İlhan “Bunlar mutlaka bizim oradan hemşerim, Antalyalı bunlar...” diye delleniyo. Dişçi İlhami dört numaranın camından bağırıyor. “Ben kardan adama Antalyalı diyenin dişlerini dökerim, lan. Antalya’da kar var mı ki kardan adam olsun. Bunlar bizim oralı, kesin Karadenizli. Burunlarından belli” diye yırtınıyo. Beş numaradaki Kürşat Bey “Sibiry’a’dan soğuk dalgası geliyor, dediler. Bunlar Rus gâvuru ve de komünist. Karı da Nataşa. Bu Ali Bey’in zaten doğru dürüst bir ahbabı yok ki!” diye bağırmaya başladı.

Kapıcı Haşmet: “Hacı Bey, Hacı Bey, başı bağlı kadına gâvur deme çarpılırsın” deyince, gâvurdu, Müslüman’dı, Sivashydı, Konyalıydı, Laz’dı, Çerkez’di diye bir curcunadır gitti.

Oğlan kolumu çekti, “Baba bari içeri alalım kardan adamgilleri, kalabalık dağılsın.” Tepemin taşı attı, bağır-dım. “Salak mısın sen? İçeri alırsak erirler, oğlum” dedim.

Herkes kalakaldı. Nefeslerini tuttular, bana bakıyorlar.

Delikanlılardan biri “Madem eriycekler, o zaman bizim davamız uğruna erisinler” diye bağırınca herkes bağırma-ya başladı.

“Bizim için erisinler, altı aydır maaşlarımızı alamıyoruz.”

“Üniversiteye giremeyenler için erisinler.”

“Bizim parti için erisinler.”

“Başı zorla açılmak istenenler için erisinler.”

“Başı zorla kapatılmak istenenler için erisinler.”

“Fenerbahçe için erisinler.”

“Koca bulamayan kızlar için erisinler.”

“Karı bulamayanlar n’olcak? Onlar da eriyor. Onlar için erisinler.”

“İnsan hakları için erisinler.”

“İşsizlikten çürüyoruz. İşsizler için erisinler.

“İşadamları krizde, onlar için erisinler.”

“Emekliler sürünüyor. Onlar için erisinler.”

“Aydınlar eziliyor. Aydınlar için erisinler.”

“Mal sahipleri için erisinler.”

Benim minik köpeğim Bıdık da havlıyor: “Hayvan hakları için erisinler.” Yandaki köpek daldı. Havlamaya başladı. “Hadi lan sosyete köpeği! Senin yediğin önünde, yemediğin arkanda. Sokak köpekleri için erisinler.”

Millet birbirine girdi. Kartopları kurşun gibi vızıldıyor. Kalabalığın bağırtiları, çığlıkları gökyüzündeki bulutları harekete geçirdi. Kar bastırdı. Tipiye döndü. Göz gözü görmüyor.

Polis kalabalığı zor dağıttı. Akşam bütün televizyon kanallarında ana haberlerde beni gösterdiler. “Tiyatro sanatçısı Ali Poyrazoğlu ve tuhaf arkadaşları ortalığı birbirine kattı. Olaylara sebep olan kardan adamlar gözaltında.”

Gözaltı dedikleri, sarı bantlarla kardan adamın ve kardan kadının etrafını çevirmiş, gitmiş polisler. Sonra gelir bakarız, demişler.

Ertesi sabah baktım, güneş açmış. Onların yerinde eşarpları, kaşkolları, iki havuç, birkaç kömür parçası...

Serçeler gelmiş yedi numaranın keklerini yiyor. Kediler de onları kovalıyor.

Oğlan annesinden kaçmış, koşa koşa geldi. “Nereye gittiler? Kimin için eridiler?” dedi.

Kafamı kaldırıp gökyüzüne baktım. Kardan adamla kardan kadın oturmuşlar bir bulutun üstüne, doğuya doğru gidiyorlar. El salladılar. Biz de onlara el salladık.

Polis geldi. Beni karakola çektiler. Bana emanet edilmiş olan kardan adamla kardan kadının kaçmasına göz yummaktan, yataklık etmekten mahkemeye sevk edildim. Hakkımda yedi yıl isteniyor. Tutuksuz yargılanma talebim reddedildi.

Beş aydır içerdeyim.

Beni ziyarete gelin; sigara, kitap, dergi getirin.

Vatan sağ olsun...

Hurma Ağacının Altında

Hani derler ya, “Tiyatroculuk, bir yaşam biçimidir.”

Gazetecilik, bir yaşam biçimidir; doktorluk, bir yaşam biçimidir.

Gerçekten mesleklerimiz bizim yaşam biçimimiz midir?

Yoksa bir yaşam biçimi yaratıp onun içine mesleğimizi mi yerleştirmeliyiz?

Ben, oldum olası çok çalışan bir insanım. Bir işte yorulurken, başka bir iş yaparak dinlenmekten, sürekli üretmekten haz alırım. Bu benim seçimim. Bir akıntıya kapılmış oraya buraya sürükleniyor değilim. Yaşam nehri, ırmaklarla, göllerle beslenir, büyük yaşam okyanuslarına akar...

Yaşam nehrinin akıntısına bırakırım kendimi; gücümü,

yaratıcılığımı, nerelere kadar gitmeye soluğumun yeteceğini merak ederim. Arada bir nehrin kenarına tutunur, soluklanırım. Nehrin aktığı yana değil, akıntıya karşı yüzmeğe geldi mi içimden, başlarım ters tarafa doğru yüzmeğe.

Hızla önünden geçip gittiklerimi, fark etmediklerimi, ıskaladıklarımı, güzelliklerini fark edemediklerimi daha yoğun bir emek harcayarak yeniden görmeye, anlamaya çalışırım.

Bazen de sudan çıkar, onu besleyen kaynaklara, ırmaklara, göllere doğru yürürüm. Suyun hızlandığı yerlerde kıyıdaki sazlara, kayalara tutunup soluklanırım. Akıntıdan nasılsa kendini ayırmış, kenardaki bir çıkıntıya yerleşmiş minik gölcükler de vardır. Nehir kenarlarındaki nilüferler, zambaklar dinlenir oralarda; ben de bir süre soluklanırım.

Peki, siz hiç su kenarında hurma ağacı gördünüz mü?

Az rastlanır. Günün birinde içinde debelendiğiniz, hızla akan suyun kenarında bir hurma ağacına rastlarsanız, hemen tutunun yapraklarına. Dalları cılız gibi durur, ama siz aldırmayın. Yapışın dalına, güneşli günlerden damıttığı öyküleri anlatır size hurma ağaçları.

Ben, oldum olası işimin yaşam biçimim olmaması için uğraştım durdum. “Mesleğim özgün bir yaşam biçiminin parçası olursa, daha parıldayan işler yaparım” diye düşündüm. “Hem mesleğimin her alanında hem de istediğim alanda kendimi sınırlarım.”

Hepimizin amacı yaşamdan biriktirebildiklerini, deneyimlerini başkalarıyla herhangi bir biçimde paylaşmak değil mi?

Belki de yarışların en zor-lusu, kendimizle olan yarış.

Yaptığımız işlerde sınırları nasıl zorlayacağımızı hepimiz merak etmiyor muyuz? “Yaptığım işle, kurduğum yaşam biçimiyle yaşama nasıl bir yorum getiriyorum?” sorusu kafamızı zorlayan temel sorunlardan birisi değil mi?

Koyun gibi kafayı eğmiyorsak eğer, her yaşam biçimi bir karşı duruş, bir tavır takınma değil mi?

Ortaya koymaya çalıştığımız yaşam biçimleri, bizim insanlığı nasıl kucaklamak istediğimizin göstergesidir.

Yaşam biçimlerimiz, dünyaya getirdiğimiz yorumdan başka bir şey değildir. Bu yüzden de merak eden, sorgulayan, asal işlerinin dışındaki işlerle uğraşanlar, daha keyifli yaşamlar sürüyorlar. Kendilerini mesleklerinin dışında başka işlerde de sınavanlar, ufuklarının ne kadar genişleyeceğini merak edenler, çok daha zengin oluyorlar. Zenginlik dediğimiz göreceli bir kavram. Paradan puldan söz etmediğim kesin. Başka zenginliklerden söz ediyorum.

Bütün bu yazdıklarımı, önümde duran sekiz yüz seksen altı sayfalık bir tarih kitabı aklımdan geçiriyor. Arsen Yarman'ın *Osmanlı Sağlık Hizmetlerinde Ermeniler* adlı kitabı; eşsiz bir çalışma. Osmanlı-Ermeni cemaati ilişkilerinin bilinmeyen yönlerinin yanı sıra Anadolu'nun kültür mirasını gün ışığına çıkaran müthiş bir çalışma. Arsen ve Hilda Yarman benim yakın dostlarım. Dostluklarından zevk aldığım, sık görüştüğüm, güvendiğim dostlar. Arsen sanayici. Yıllardır, mesleğinin onu zorladığı yaşam biçimine ve sosyal ilişkilere karşı durmaya çalışıyor. İçinde yüzdüğü ırmağın akışını nasıl değiştirebilir, nasıl daha verimli bir hale getirir diye tarihle ilgileniyor. Herkesin, büyük nehre bağlanan kendi ırmağı vardır. O ırmakta, Arsen, amatör bir tarihçi olarak profesyonelleri çatlatacak çalışmalar yapıyor. İşinden zaman ayırarak, az uyuyarak, muhteşem bir tarih kitabı yazdı.

Yaşam biçimini elden geçirip, yeniden şekillendirdi.

İrmağın kenarında minik bir vaha yarattı. Başkalarının yaşam biçimine, var olma tavrına saygılı, empoze etmeyen, baskı kurmayan bir yaşam biçimi özlemi vardı; onu gerçekleştirmeye çalışıyor.

Yakın arkadaşım, İngiliz dilinin en büyük romançılarından James Baldwin, onunla evinde bir akşam Osmanlılar ve tarih üzerine tartışırken,

“Tarih insanların içinde tutsaktır, insanlar da tarihin içinde” demişti.

Hem bireysel tarihimizi, hem de dünya tarihinin neresinde durduğumuzu bilmek, anlamak ve bütün önyargılardan arındırarak yorumlamak gerekir. Özgün bir

yaşam biçimi, bir ütopya oluşturmak istiyorsak ve onu gerçekleştirmeye çalışacaksak, bu böyle.

Bence her karşı-yaşam biçimi, arayışı, varoluş tavrı kişinin kendini özgürleştirmesine açılan bir kapıdır. Kapının arkasında hem bireysel, hem toplumsal olana duyarlı; hem ayakları yere basan, hem düş kurabilen, hem akıllı, hem duygusal özgün bir birey olmanın sırları gizli.

Çağdaş sivil toplum yaratabilmek için, önce çağdaş sivil bireyler olmamız gerekiyor. Bunun da temel şartı, işinizin yaşam biçiminizi belirlemesine, şekillendirmesine direnmekten geçiyor. Bırakın işiniz, sizin kurduğunuz var olma biçiminizin bir parçası olsun.

Arsen Yarman, sanayiciden tarihçi çıkarttı.

Bakalım sizden ne çıkacak?

Benim yaptığımı yapın. Atın kendinizi bir hurma ağacının altına.

Düş kurun. Nasıl bir yaşam biçimi istiyorsunuz?

Kurun ütopyanızı. Yokistan'ınızı. Sonra da, var etmeye çalışın.

İtiraf Ediyorum

Niye mi?

Acelele getirmeden, tadını çıkara çıkara işi yapmak istiyorum.

Yazma eylemiyle doya doya sevişmek istiyorum.

Benim, her gün köşe yazısı yazan bahtsızlar gibi acelem yok, arkamdan kimse kovalamıyor. Yazı yazarken kullandığım kalem, daktiloyu, bilgisayar, zihnimin müziğini çalabileceğim enstrümanlar olarak düşünüyorum.

Yaşamımı keyifli bir yolculuğa dönüştürmekten, zihnimin müziğini ilk ve son haliyle incelemekten çok zevk alıyorum. Koşullar nasıl olursa olsun, işin tadını çıkarmak gerek.

Niye mi? Yaşama küsmemek için. Kendimle barışık

yaşayabilmek için. İşini severek, eğlenerek yapan insanların dünyayla da, kendileriyle de barış içinde yaşayacaklarına sonsuz inancım var.

Kendileriyle barışık insanların, başkalarını da daha derin bir sevgiyle sevdiklerini biliyorum.

Kendimizle barışık yaşadıkça, dünü bugüne, bugünü yarına daha kolay bağlar, başkalarına da daha içten “Seni seviyorum” diyebiliriz.

Üstat Erich Fromm’a göre bu, “Sende bütün insanlığı, bir anlamda canlı olan her şeyi ve yine sende kendimi seviyorum” demektir.

Kendinizle barışık mısınız efendim?

“Siz”le aranız nasıl?

Kendinize mektup yazıyor musunuz? Arada bir çiçek gönderiyor musunuz kendinize? Çiçek geliyor, üstünde bir kart: “Seni çok seviyorum, yanaklarından öperim. İmza: Ben.”

Yalnızsanız, yalnız olmayı seçtiyseniz siz ve siz, o adada ne yapıyorsunuz?

Siz, size başkaldırıyor musunuz?

Siz, size muhalefet ediyor musunuz?

Evet, çok güzel, edin, çekinmeyin. Muhalefet etmek, karşı ses çıkarmak, sorular sormak yaşam belirtisidir.

Her sabah, aynada yüzleriyle karşı karşıya kaldıklarında, “Doğrularınla ve yanlışlarınla, günahlarınla ve sevaplarınla merhaba sana” diyenler daha mutlu oluyorlar.

“Kendimle ilişkimi kesmeyeceğim, hiçbir zaman kendime yabancılaşmayacağım” diyenler yaşama meydan okudukları için daha sağlıklı, başarılı oluyorlar.

Bu işsizlikte, yoksullukta bile korkmadan kendilerine

soru soranlar daha kolay çıkış yolları buluyorlar.

“Kendimi aydınlanmış, berrak kafalı, çağın tanığı, izleyen, sorular soran, merak eden bir insan haline getirmem gerek; bunu başkalarına olan saygımdan, yaşama olan saygımdan yapıyorum. Bu saygı kendimi daha çok sevmemi sağlıyor” diyenler, kendileriyle oturdukları barış görüşmelerinden, arabulucuya filan gerek kalmadan, büyük bir barışa imza atarak kalkıyorlar.

“Kendimden başlayarak, her şeyi yeniden sorgulayıp farklı bir düzen arayışı için kendime meydan okuyorum” diyenler daha barışık oluyorlar kendileriyle.

Barışın, uyumun yolu, dünün tadını bugüne, bugünün acılarını ve keyfini yarına aktaran bir iç hesaplaşmadan, içindeki müziğe kulak vermekten geçiyor.

Bugünden başlayın kendinizle barış görüşmelerine. Kayıtların da tarihe, sizin özel tarihinize geçmesi gerek. Barış görüşmelerinizin günlüğünü tutun. Kurşunkalemle başlayın; oradan, içinizin müziğini duyabileceğiniz başka bir enstrümanla temize çekersiniz.

Siz sizle tartışıp, görüşüp, barışıp kendinize elinizi uzattığınızda bir de bakacaksınız ki, binlerce insan sıkıyor elinizi.

Kendileriyle barışanlar, bütün dünyayla el sıkışıp dost, arkadaş, kardeş olma zaferini kazanırlar.

Karpuz Olan Çocuk

Deniz kenarında tanıdım onu. Kitaplar, bir şort, iki fanilayla yazı geçirdiğim köyün deniz kıyısında.

Hava sıcak.

Vakit akşamüstü.

Bitki örtüsü evlere dolanmış begonviller, zakkumlar köyün arka taraflarında. Evlerin camlarında sardunyalı, sardunyalı... Sahil boyu boyunca zeytin ağaçlarıyla dolu. Uçsuz bucaksız bir zeytinliğin önünden denize gidiyoruz.

Ben, çevredeki yüzlerce zeytin ağacına tek başına meydan okuyan karabiber ağacının altındaki masaya kurmuşum tezgâhı.

Kitap, defter, kalem...

Gel keyfim gel. Tatil dediğin ne işe yarar ki? Binersin bir kitaba, dolaşırın dünyanın dört bir tarafını.

Ağaç aslında karabiber ağacı değil... Gelen giden öyle söylüyor. Ağaç aslında bir pembe biber ağacı. Karabiberle uzaktan yakından ilişkisi yok. Tanışmıyorlar bile. Ağaç bu durumdan rahatsız.

Akşamüstü ya, kimseler kalmamış plajda. Denize uzanmış tahta iskelenin üstünde beş yaşlarında bir çocuk oturuyor. Biraz ileride, sol tarafımızda, sarışın, ama iyice sarışın, yabancı olduğu hatlarından belli bir kadın, elinde bir Hüseyin Rahmi romanı, ona dalmış gitmiş.

Tuhaf bir durum yani.

Kadın çok güzel, enikonu güzel.

Sağ tarafımda bıyıklı, esmer, otuz beş yaşlarında, yakışıklı bir beyefendi, yaymış fiyakalı havlusunu, gözünde gözlük, kafada şapka, vücutta koruma kremi, yayılmış havluya, cayır cayır yanmada.

Bronzun akşamüstü tonlarının peşinde.

İskeledeki çocuk derin derin bakıyor benim biber ağacına. Ağaç da bakılmayacak gibi değil canım. Çevredeki bütün ağaçlara fark atıyor. Zeytin ağaçlarından daha uzun boylu... Kendinden emin, gölgesi herkese açık, üstünde binlerce pembe biber tanesi...

Baktım, çocuk bana doğru geliyor. Dikildi yanıma.

“Merhaba” dedi.

Merhabalaştık. Dili hafif çalıyor. Sonradan Türkçe öğrenmiş gibi konuşuyor. Almancı herhalde, diye düşündüm.

“Nerelisin?” dedim.

“Her yerliyim” diye cevap verdi.

Sohbet keyifli olacak, anladım.

“Adın ne?” dedim.

“Dalyan. Dalyan Karpuz. ‘Karpuz’ ailemizin soyadı değil. Ama ben, benimkini değiştirdim. Soyadımı ‘Karpuz’ yaptım.”

Ben “Niye?” diye soramadan anlattı. Pek ciddi, beş yaşında bir filozof. Dalyan gibi de delikanlı... Olacak yani ileride...

“Ben yaşamda bir karpuz gibi olmaya karar verdiğim için soyadımı ‘Karpuz’ yaptım. Annem karşı çıkmadı. Babam çok bozuldu.”

“Olmaz öyle şey, senin adın Dalyan Ayvacioğlu... Karpuz marpuz olmaz.” Öyle diyesiymiş babası.

“Bu ne ağacı?” dedi.

“Biber ağacı” dedim.

“Bir sürü zeytinin arasında tek başına...” demez mi düşünceli düşünceli.

“Daha iyi ya, kalabalıktan farklı olmanın tadını çıkarıyordur. Seni dinliyorum, anlat bakalım nedir bu karpuz hikâyesi...”

Şöyle bir süzdü beni, kendisini dikkatle dinleyeceğimi anlayınca, hemen öyküsünü anlatmaya başladı.

Çocuk dertli, sorunu büyük...

“Ben karpuz olmaya karar verdim, çünkü karpuz gibiyim. Kabuğum sert, koyu yeşil... Kolay kolay içimi göstermem, ama kabuğumu açarsam, içim çok eğlenceli, tatlı ve lezzetlidir. Dışım başka, içim bambaşka..

Demek ki ben karpuzum. Dışım yeşil ovalar gibi, içim kıpkırmızı güneş gibi...”

Dedim ya, çocuk filozof. Ama dertli, annesi babası sürekli sorun yaratıyorlarmış.

Sol tarafta, ileride kitap okuyan annesi, Türkiye’de doğup büyümüş bir Alman kızı. Bülbül gibi Türkçe konuşuyor. Türk dili ve edebiyatı okumuş üniversitede. Türk kültürüne aşina, Türk yaşam biçiminden haz alan bu hanım kız, Almanya’da Dalyan’ın babasıyla evlenmiş.

Dalyan’ın babası, sağda, deniz kıyısında güneşte kızaran esmer yakışıklı. Almanya’da doğmuş büyümüş bir Türk. Bülbül gibi Almanca konuşuyor... Almanya’da üniversite bitirmiş. Bir şirkette yönetici. Bayılıyor Alman gibi olmaya, yaşamaya. Dalyan’la da sürekli Almanca konuşuyormuş Türk babası... Alman annesi de Türkçe konuşuyormuş hep oğluyla. Dalyan, Almancayı Türk babasından, Türkçeyi Alman annesinden öğrenmiş. Annesi Türkçe masallar anlatır, kitaplar okurmuş. Türk kültürünü çok seven annesi, Dalyan’ı bir Türk gibi büyütmeye çalışıyormuş.

Bir Alman gibi büyümüş olan, Alman usulü yaşamaya meraklı olan babası da oğlunu tam bir Alman gibi büyütmeye uğraşmış. Annesine sürekli, “Sen deli misin? Türklerin hali ortada, çocuğu zehirlleme” diyormuş. Tabii Almanca diyormuş bütün bunları.

Dalyan kalmış ikisinin ortasında. Bunalmış epey bir zaman. Sonra çareyi bulmuş. Anlattı...

“Sorunu çözdüm, ikisinin de istediğini yaptım. Haftanın üç günü Alman oluyorum, üç günü de Türk.”

“Eh, hafta yedi gün... Yedinci günde, pazar günü ne yapıyorsun?” dedim.

“Yedinci günde de kendim olmaya çalışıyorum. Dalyan Karpuz oluyorum” dedi.

“Büyüyünce ne yapacaksın?” diye sordum.

“Her gün karpuz olup, insanlara içimi açacağım. İçlerindeki karpuzu keşfetmeleri için onlara yardım edeceğim” dedi.

Zeytinlerin ortasında kalmış biber ağacı gibi, o kadar zeytinin arasında tek başına... Üstelik biberleri pembe... Millet tutturmuş karabiber ağacı diye... Ağaç kimlik bunalımını geçiriyor.

Ağaçla Dalyan'ı tanıştırdım.

“Bak” dedim, “bu köyde, Ege kıyısında bir ağacın arkadaşısın. Almanya'dan onunla konuşabilirsin. O seni duyar. Ya da yaz bana ağaca anlatmak istediklerini. Ben okurum ona. Ağacın sana söyleyeceklerini de yazar, gönderirim sana.”

Şöyle bir düşündü, “Olur” dedi.

Anlaştık canım.

Ailesiyle tanıştırdı. Babası, “Oğlum kendisi gibi bir çatlak bulmuş” der gibi baktı bana hep. Annesi sevdi beni.

Dalyan Karpuz'la iyi arkadaş olduk.

Dalyan'ın şimdi Bodrum'da, Torba köyünde, bir biber ağacı var. Çok iyi arkadaşlar.

İstanbul Hatırası

Aynı sokakta yaşayanların kötü günleri de olur, iyi günleri de; bir aile gibidirler. Bazen sevişirler, bazen tepişirler. Mahallede birinin bir derdi varsa, kırılır, sarılır, yardım edilir. Mahalleden taşınanların niye taşındığı, nereye gittiği merak edilir...

Yeni gelenler nerden gelmiş, niye bizim sokağa göçmüş? Ha babam konuşulur. Taşınırlarken, fazla ayıp olmasın diye, şöyle bir göz ucuyla bakılır eşyalarına.

Gençler aralarında ahabplık eder, yaşça büyük olanların dünyaya farklı baktıklarını konuşurlar.. Onlardan alacakları çok şey olduğunu bilirler, ama kendi seslerini, tınılarını yakalamaya çalışırlar.

Kim kaçta işe gider, kim kaçta döner bilinir.

Kim dükkânını erken açar, kim geç kapar, o da bilinir. Kim nikâhlı, kim nikâhsız, kim tek başına yaşar, bilinir. “Dedikodu?” Olmaz olur mu, vardır; hem de çok... Zararsız dedikodular bir haberleşme türüdür, gündüzleri geceleri şenlendirir, hazma iyi gelir, insanı rahatlatır, mideye küşayış verir.

Eh, işte birisi, “küşayış” deyince kıyamet kopar... “Yahu bunun Türkçesini yazsana be adam!” denir. “Be adam” da, “Ne yapayım, dilimin içine gizli müziği yakalayamıyorum o zaman...” der.

Herkes, içindeki müziğin peşindedir çünkü. Konuştukları, yazdıkları dil onlar için çok önemlidir. İsteseler de, istemeseler de onları birleştirir. Dilin de bin bir çeşit hali vardır. Herkes kendi kullandığı üslubun, dilin en iyi hali olduğunu düşünür. Kimi eskiye saplanıp kahr. Kimi eski haliyle yeni halini uzlaştırıp bir sentez yapmaya çalışır.

Eski dilin bütün inceliklerine vâkıf olup, bir güzel dök-türüp herkesi çatlatanlar da olur mahallede; araya “fan fin fon...” diye ecnebi kelimeler tıkıştıran da. “Ecnebi” sözcüğüne sinirlenip, “Yabancı, birader, yabancı” diyenler de az değildir.

Eh, “mahalle” dediğin, insanın da, dilin de türlü çeşitlisini barındırır. Halkın, “türlü-çeşitli” diye eşanlamlı iki sözcükten yarattığı bireşimle, arada barışı sağladığı da unutulmamalıdır.

**Hazreti Muhammed buyurmuşlar
ki: “İnsan, dilinin altında gizlidir.”**

Öyledir. İnsan dünyaya nasıl baktığını da, kendini nereye sakladığını da bilir, bulur, diliyle iyi geçinirse.

Diline iyi kulak verdin mi, altında saklanan cevheri de görürsün, kokuşmuşluğu da... Kullandığı dili iyi okursan, o insanı da okumuş olursun. İnsan okuma sanatı, dünyanın en zor sanatlarından biridir.

İşte efendim, bizim sokakta işler, bu ahval üzre cereyan eder. Yani demem o demek ki, hal ve gidiş böyledir. Kimi sokaklar vardır, insanın imrenesi gelir: “Yahu acaba ben de oraya taşınısam mı?” dedirtir. O sokaklarda sosyal katmanlar birbirine karışmıştır: Ev sahibi, kiracısı, kapıcısı, terzisi... Bakkalı, manavı, berberi, profesörü, öğrenciyi dil eşitler. Dil, bin bir rengine tutulanı; yani argoyu kullananı, açık dilliyi, kapalı dilliyi, ne dediği anlaşılmayanı, hafifmeşrebi, ağırbaşlıyı, cilveliyi, sopa yutmuş gibi yürüyüp burnundan kıl aldırmayanı bin bir rengiyle eşitler.

Kimi biraz daha çok eşittir, kimi az!

Necip halkımız dili kullanırken ona etmediğini bırakmaz. Dil üstüne ha bire atasözleri, deyimler yakıştır-maktan da geri durmazlar.

Bir zamanlar bizim sokakta oturan Sultan Veled, “Dilin müşterisi kulaktır” deyişiyle pek ünlüdür. Yine bu sokağın eski sakinlerinden Şeyh Sadî’nin, “Ağızda dil nedir, a akıl sahibi? Hünerli kimsenin hazine anahtarı değil mi? İçerdeki cevahirici midir, çerçi midir, kapı kapalı iken kim bilecek...” cevherini yumurtladığı söylenir.

Dil için söylenmiş, atalardan kalma sözcükler, dil-den dile, kuşaktan kuşağa gezer durur bizim sokakta. Kiminin içinde “dil yarası” vardır, bir türlü kapanmaz. Birileri acıtmıştır içini. Kimi “dillere destan” olmuştur. “Dile getiren” de vardır; “dillere düşen” de olur. “Dilinin

ucundakini” söylemeyenle “Dilin kemiği yoktur” diyen, berberde yan yana memleket meselelerini halleder bizim sokakta.

“Dilden gelen elden gelse, her fukara padişah olurdu...” diyenin lafına pek kulak verilir. Bizim sokağın ahalisi çeşit çeşittir. Bizde, “Dilsizin dilinden anası anlar” diyenler de vardır; arada bir coşup, “Dilin kendi küçük, cürümü büyük” diye bağırıp çağırıp, dile, düşünceye yasak koymaya kalkışanları da görmüşsünüzdür.

Bana sık sık sorarlar, “Siz nerelisiniz? Nerede oturuyorsunuz?” diye.

İstedim ki nereli olduğumu, nasıl bir sokakta oturduğumu anlatayım, bilesiniz. Evimin adresini, sokağın hallerini bir bir anlatayım istedim.

Efendim, bizim sokak bir bayırın üstünde, ana cad-denin iki adım ötesinde, bir yanından merdivenlerle, öbür yanından bayır aşağı denize inilen bir sokak. Şehre tepeden bakar... Ama şehir uzakta masallardaki kadar. Sokağın girişindeki *Mor Salkımlı Ev*’de Halide Edib Hanımefendi oturuyor. Pek ateşli konuşmalar yapıyor-muş evine gelip gidenlere. *Mor Salkımlı Ev*’in yanındaki konakta Recaizade Mahmud Ekrem Bey’in yakın akrabası Paşazade Bihruz Bey oturuyor. Kendisi “Araba Sevdalı”dır. Periveş adlı bir kıza tutulduğunu, kızın bir yosma olduğunu sonradan öğrendiğini sokaktaki herkes biliyor...

Onların karşısındaki iki katlı evde Hüseyin Rahmi Gürpınar Beyefendi oturuyor. Oldukça şık bir beyefendi. Ben mahallelinin yalancısıyım: Duyduğuma göre Şehzadebaşı’ndaki evinden polis çıkarınca, buraya taşınmış. Her yazdığı romandaki öyküyü avaz avaz oynarmış yazmadan. Önce, yazdığı bütün sahneleri doğaçlar, sonra

kalemi kâğıdı almış eline. Mahalleli, evde cinler periler mi var, kaynana gelin mi kavga ediyor, cinayet mi işlendi, sünnet düğünü mü oluyor anlayamazmış. Hüseyin Rahmi Bey üstelik yazacağı karakterlerin kılıklarına da bürünüp yaparmış doğaçlamalarını. Mahalleliye bu muhteşem adam fazla gelmiş olmalı ki, şikâyetçi olmuşlar. O da bizim oraya geldi. Açık söyleyeyim, ben her akşam evini gözlüyorum. Bakalım bu gece ne şenlik var diye. *Kuyruklu Yıldız Altında İzdivaç* mı olur, *Şipsevdi* mi? Bahtıma ne çıkarsa...

Hüseyin Rahmi Bey'in evinin yanında Yusuf Atılgan'ın *Anayurt Otel*i var. Geçenlerde bir facia oldu orda. Otelin çalışanlarından Zebercet, temizlikçi kadını öldürdü. Kıyamet koptu. Otelin yanında, Haldun Taner'in yakın dostu Saadettin Dertsavar'ın *Fazilet Eczanesi* var. Saadettin Bey, fabrika ilaçlarına pek yüz vermez, hâlâ havanda yaptığı ilaçlarla, insan avcunun sıcaklığıyla iyileştirmeye çalışır hastalananları. Oğlu Ünal, babasına hiç çekmemiştir. O, fabrika ilaçlarından yana. Eczane-nin üst katında Haldun Taner oturur. Ya yazar çizer, ya yoga yapar. Evde yazmaya doyamayınca gider kahvelerde, tiyatro kulislerinde yazar...

Eczanenin yanındaki "Hürriyet" Apartmanı'nda Orhan Veli, Melih Cevdet, Oktay Rifat; hepsi bir kattalar. Varsa şiir, yoksa şiir. Bir üst katlarında Doğan Hızlan oturuyor. O da varsa kitap, yoksa şiir. Bir üstlerindeki katta Sait Faik kahyor. Akrabası, emekli konsolos Vildan Bey'le birlikte. Vildan Bey, her yıl 2 nisanda *Kayıp Aranıyor* ilanı verir. Bir 2 nisan günü evi bırakıp giden kızı Nevin'i, ilanla arar her yıl. İlanlarında bugüne kadar kendisinden haber alınamayan kızı hakkında bilgisi olanların, adresine bildirmelerini insaniyet namına rica eder. İlan-

ları her yıl Sait Faik'in kaleme aldığı herkes tarafından bilinir. Hoş, siz de duymuşsunuzdur...

Bir üst katlarında Behçet Necatigil oturur. Kendi halinde, halim selim bir insandır. Muhteşem bir dil kuyumcusu... Pek severim kendisini. Bana kitaplarını imzalar verir. Behçet hocanın bir üst katında Oğuz Atay ve Pakize Atay otururlar ki, kendilerini pek severim. Nikâh şahitleriyimdir. Evlerine gider gelirim, Pakize'nin yemeklerini ve sohbetini pek severim. Oğuz tuhaf adamdır. Dedikodu olmasın ama sanki kendi pek tutunabilmiş gibi *Tutunamayanlar* hakkında yazar durur.

"Hürriyet" Apartmanı'nın yanındaki apartman "Mavi Yolculuk" Apartmanı'dır. En altta oturan Sabahattin Eyüboğlu ecnebi eşiyle birlikte bahçe katını güzelleştirir. Ziyaretçileri pek boldur, ellerinde yiyecekleri içkileriyle gelirler, döner masaya koyarlar. Çevirirsin masayı, ne yiyeceksen ne içeceksen önüne gelir. Böyle güzel sofralar saraylarda bile kurulmamıştır. Bahçenin her tarafı rengârenk rüzgârgülleriyle donanmıştır. Sabahattin Bey işidir hepsi. Onlara eski nişanlım Mîna Urgan, Orhan Duru, Vedat Günyol pek gider gelirler. Çok sıkı fıkıdırlar. Bir üst katlarında Tezer Özlü oturur. O ve Sezer Özlü Duru, Demir Özlü sütkardeşlerimdirler. Ben de onlarla sık sık görüşürüm. Eh, ister istemez Orhan Duru da bize katılmak zorunda kalmıştır.

Aynı apartmanın dört numarasında Aziz Nesin'in çalışma evi var. Evin gürültüsünden patırtısından kaçmak için minik bir daire aldı, çalışma evi yaptı kendine. Bizim sokakta geceleri kalem kâğıt hışırtısından, daktilo sesinden geçilmez. Ama Aziz Nesin, herkes uyuduğunda bile, sabahki kadar öttürür daktiloyu *Böyle Gelmiş Böyle Gitmez* diye diye.

Evimin tam karşısında boş bir arsa var. Çok sevgili dostum Sevim Burak'ın arsasıdır. Eskiden orada *Sedef Kakmalı Ev* vardı. Nurperi Hanım o evin beylerine baktı yıllarca. Son bey de ölünce ev ona kalacak sandı, ama mirasçılar evi parçalayıp dörde böldüler. *Sedef Kakmalı Ev*'i taşıyıp götürdüler.

“Sokak da ne sokakmış birader!” demeyin. Daha neler var neler...

Saatleri Ayarlama Enstitüsü de bizim sokakta. Mahallenin bakkalı, ülkenin en ünlü bakkalı: Meşhur *Sinekli Bakkal*.

Orhan Pamuk'un *Sessiz Ev*'i bizim sokakta. Her yer günlük güneşlikken o evin üstüne hep *Kar* yağar.

Attilâ İlhan'ın hakkında tuhaf şeyler konuşulan akrabası *Fena Halde Leman* Hanım bizim orda.

Güngör Dilmen'in *Canlı Maymun Lokantası*'nda her akşam Edip Cansever, Turgut Uyar, Nâzım Hikmet, Nazlı Eray, Tomris Uyar, Küçük İskender, Yahya Kemal, Özdemir Asaf, Sabahattin Kudret Aksal, Cahit Irgat otururlar kafa çekerler, yırtılan denizi dikerler, geç vakitte çıkarlar, bütün sokak uykudayken gökyüzünü maviye boyarlar.

Bir de çok tuhaf, daracık bir ev var bizim sokakta. Tam Bilge Karasu'nun *Göçmüş Kediler Bahçesi*'nin yanında. Yıldırım Türker, eşi, oğlu orda otururlar. Murathan Mungan da pek gider gelir onlara. Geçen gördüm, bir arkadaşıyla konuşuyordu yolda. Kulak verdim ne diyor diye.

“Gelmediniz, ben hep sizi bekledim
eksilen yanlarımla
sizden saklı eskidim” dediğini duydum.

Sokağımızın kahvesi biraz alafranga. Salâh Birsal Bey

oturur orada; *Kahveler Kitabı* yazar. Attilâ İlhan hep orada, sanırsın kahvede yatıp kahvede kalkıyor.

Geçen gün bütün evlere haber bırakmışlar, sokak ahalisi Ziya Osman Saba'nın *Mesut İnsanlar Fotoğrafhanesi*'nde toplu resim çektireceğiz diye. Hemen gittim. Ara Güler çekecekmiş resmi. Kimler yoktu ki... Yukarıda saydıklarım dışında, bütün sokak ahalisi orada. Yaşar Kemal, Zülfü Livaneli, Adalet Ağaoğlu, Güner Sümer, Reşat Nuri Güntekin, Suavi Süalp, Refik Erduran, Turgut Özakman, Sevgi Soysal, Enis Batur, Refik Durbaş, Necip Fazıl Kısakürek, Peyami Safa, Buket Uzuner, Erdal Öz, Solmaz Kamuran, Hilmi Yavuz, Ahmet Cemal aklımda kalanlar. Başkaları da vardı. Çok kalabalıktı canım, çok.

Az kalsın resim çekilirken kavgaya çıkacaktı. Çetin Altan, Reşat Nuri'nin kızı *Çalılıkusu* Feride'ye asıldı. Murathan, Selim İleri'ye dirsek atmış. Ben de Suat Derviş'e azıcık yanaşayım dedim, "Yavaş ol, sen beni *Fosforlu Cevriye* mi sandın?" dedi. Ara Güler, "Bırakın sululuğu" dedi.

Ciddi olduk. Resim çekildi.

**Ünlü düşünür Heidegger Beyefendi
buyurmuşlar ki: "Dil bizim evimizdir,
biz orada otururuz."**

Ben de adresimi, nerede oturduğumu, nereli olduğumu açık seçik yazdım. Beni arayacak olursanız, ben ordayım.

Mahallenin Öbür Yüzü

Mahallede mahsur kaldık ya... Facialar bitmiyor...

Eski bir motosikletim vardı. Çalmışlar...

Lan bu karda nasıl götürdüler?

Boşanalı aylar oldu... Ev sahibine karısı hatırlatmış...

Karda bir yere gidemiyor ya herif...

“Gidip teselli edeyim. Ali Bey hayat arkadaşını kaybetti... Üzülmüştür...” bahanesiyle sökün etti.

Benim aklım motosiklette...

Buyur ettim. Kahve yaptım.

“Ali Bey, sizi severiz biz aslında, sanatçısınız ama kötü adam değilsiniz...”

Ev sahiplerine göre sanatçılardan iyi adam olmuyor ya...

“Geleniniz gideniniz artist martist hoş ama... Yine de üzüldük tabii... Bu kadar yıldır birlikteydiniz. Olur böy-

le şeyler hayatta. Sabırlı olun... Metin olun, her işte bir hayır vardır.”

“Yahu, teşekkür ederim ama... Fazla abartmayın. Eski-mişti zaten, atıp yenisini alacaktım...”

Suratı morardı biraz...

“Yok yok, zordur böyle ayrılıklar, alışacaksın artık...”

“Canım zaten posası çıkmıştı. Nesine dayanacağım... Yolda giderken ha bire kış atıyordu” dedim.

Köpürdü, bağırmaya başladı.

“Ayıp be adam, ne biçim konuşuyorsun sen?”

“Vallahi öyle, her yanı ezik içindeydi. Gelen elledi, giden elledi...” dedim.

İyice dellendi...

“Kardeşim sen deli misin, divane misin?”

“Kaportayı fırçalasam belki biraz düzelirdi.”

Adam morardı, kalp krizi geçiriyor sandım. Niye üzölüyor ki benim motosikletin çalınışına bu kadar, anlayamadım...

“Yahu zaten önden hava basıyordum, arkadan kaçırıyordu; arkadan basıyordum, önden kaçırıyordu...”

“Sen ne biçim adamsın, bir de millet para verip seni seyretmeye geliyor... Çık apartmanımdan. Çıık...” diye bağırıyor.

“Aslında kabahat bende, her isteyene ödünç verdim. Mahallenin bütün delikanlıları bindiler” dedim.

“Çıık apartmanımdan” diyor, başka bir şey demiyor...

“İyi bir tamirciye versem, orasını burasını sıkıştırır, kendine getirirdi” dedim yatıştırmak için.

“Yarından tezi yok taşınacaksın” diyor.

“Yahu üzölme, yenisini alacağım. İstedğin zaman veririm, sen de binersin” dedim.

Düştü, bayıldı.

Ebrunun Güzelliği

Bütün gariplikler beni buluyor.

Ya da seçtiğim meslekten dolayı böyle tuhafliklarla karşılaşıyorum.

Geçen akşam oturmuşum TV'nin karşısına “o kanal senin, bu kanal benim” zaplayıp duruyorum. Bir kanal-da yirmi iki yaşındaki halim çıkıverdi karşıma... Eski bir filmim, konusunu bile unutmuşum.

“Kim bu genç oyuncu?” diye bakıyorum.

O genç oyuncu benim de, o ben, bugünkü ben miyim? Tutkularım neydi? Nasıl bakıyordum ikili ilişkilere, dostluğa, aşka... Bugün nasıl bakıyorum? Neler, kimler beni çok etkiledi?

İlişkilerin başladığı andan itibaren değiştiğinin farkındaydım. Sürekli değişiyor her şey... Düşünceler, ilişkiler ve ten.

Sürekli değişim yolculuğundayız. Son duraktan sonra bile sürecektir değişim.

Üç gün sonra, başka bir TV kanalında eskiden oynadığım bir oyunun tamamı yayınlandı. “Bakayım şuna nasıl oynamışım? Bugün oynasam nasıl oynardım?”

Uzaktan tanıdığım bir oyuncuyu izler gibi izliyorum. Bugün böyle oynamazdım. Başka türlü bakıyorum bugün oyunculuk sanatına, yaşama, insanlara... O günümünden alıp bugüne taşıdığım bilgi, birikim, deneyimler de var; değişirken ayıklayıp geride bıraktıklarımız, süzdüklerimiz, zaman zaman fırlatıp attıklarımız da...

Arada bir temizlik yaparak, değişen dünyayla birlikte değişerek bugünkü “kendimizi” gerçekleştirme yolculuğundayız.

Eski halim sinemada, televizyonda, gazetede karşıma çıktığı için, ben çok sık karşı karşıya kalıyorum bu hesaplaşmayla. Neleri sürekli taşımışım, neleri çıkarıp bırakmışım. Bilinçaltımın karanlık odalarına neleri itip tıkip yola devam etmişim.

Ayrı yaşlardaki o hallerim, birbiriyle ilintisi olmayan “adamlar” gibi geliyor bana. Yirmi yaşındaki halimin on beş yaşındakiyle uzak bir akrabalığı var, o kadar. Otuz beş yaşım yirmi yaşım ile arkadaş; onu anlamaya çalışı-

yor. Yirmi üç yaşı onunla arkadaş olmaya çalışan otuz beşlik halimi eleştiriyor. Hoşgörüyü yaklaştırmaya çalışıyor. Ama yaptığı birçok şeyi de onaylamıyor. Herkes birbirinden çok ayrı duran değişik yaşlardaki hallerini barıştırıp uyum yaratma peşinde geçiriyor ömrünü.

Son halimize bakıp diyoruz ki: “İşte yaşamımdan çıkardığım ebru, dokunduğum kanaviçe bu... Bunu ben yaptım. Bu, benim işim. Tamam, içinde yaşadığım dünyanın, toplumun da etkisiyle yaptım bu resmi. Benden bu çıktı. Şimdi değişik yaşlardaki hallerimden bir kurul toplar, yaptığım bu “ebru” konusundaki fikirlerini alırım. Umarım birbirlerine hoşgörü ve anlayışla yaklaşırlar. Her kafadan ayrı fikir çıkacağı kesin...”

Kuşak çatışması dedikleri bu olsa gerek! Birbirinden çok ayrıymış, farklıymış gibi duran şeyler yan yana geldiklerinde müthiş bir uyum yaratırlar. Sana hiç benzemeyen, aslında “öteki sen”dir.

**Kendini daha iyi anlayabilmek için
ötekini çok iyi tanıman, anlaman gere-
kiyor. Sorgulamak gençleştirir.**

Ekiplerindeki muhalif bakışları iyi duyanlar, anlayanlar, karşı sesleri itici bir güce dönüştürüp daha başarılı sonuçlara varırlar.

**Ebrunun güzelliği, değişik renkleri
iç içe geçirebilmesinde, onlardan yeni
renkler yaratmasında gizli değil mi?**

Suyun üstünde birbirine sarılmış renkler, tek başına duranlarla da el sıkışıp kâğıdın üstüne yerleşirler. Ebru ustası, fırçanın ucuyla iki de nokta yerleştirir üstlerine... İçinde aykırılıklar taşıyan uyumdan daha mükemmeli olamayacağını kanıtlamak için.

Düşünce'dir Bedene Can Veren...

Efendim, ben sürekli büyük kentler eziyetli yerlerdir, derim.

Madem şu İstanbul'un sıkıntılarına katlanıyorsunuz, nimetlerinden de yararlanın, derim ya hani...

İstanbul pahalı, pis, delik deşik... Hava'sı da suyu da kirli... Ne yazı yaz, ne kışı kış. Deniz kenarında denize hasret bir kent. Sağa baksan yalnızlık, sola baksan sıradanlık...

Ama insanın aklını başından alacak kadar da güzel ve alımlı.

İstanbul'un ardında yüzyıllara dayanan bir kültür birikimi var.

O birikimin aydınlattığı kentin gölgesi ruhumuza yansımıştır.

Aşk, insanı bir gölge tiyatrosu perdesine dönüştürür.

Zihninde kurduğun, bir düşünceye dönüştürdüğün, taptığın sevgilinin gölgesinin yansıdığı bir perdeye...

Bedene can veren düşüncedir...

Düşünceye saygı; kendinden başkalarını anlamaya, onlarla iletişim kurmaya, onların öyküleriyle ilgilenmeye yöneltir insanı... Öykülerdir insanları düşündüren ve eğlendiren.

Kukla sanatı, insanla birlikte doğan ilk sanatlardan biriydi. Amacı, bütün sanatlar gibi doğayı, insanı, dünyayı anlamaya, öğrenmeye, keşfetmeye, değiştirmeye ve yenilemeye dönüktü.

Müzik, şiir, resim, kukla, heykel, dans, tiyatro, sinema dediğimiz, zaman zaman ayrışan, zaman zaman iç içe geçen dilleri yarattı insanoğlu...

Sanat, bugün de dün de, yaşamın sıkıntılarını göğüslemesi, yalnızlığı yenmesi için hep yanı başında durdu insanoğlunun...

Dünyadan geçmek bir meydan okumadır. Sanat meydan okuyanları taçlandırmak için vardır...

Sanatla iç içe bir yaşamı seçenler tacı kendileri takar başlarına. Yani demem o ki, şu ele avuca sığmaz, başıbozuk kentin yararlanılacak nimetleri de var. Tiyatroları, sinemaları, kitapçı dükkânları, galerileri, konser

salonları; vahalar var.

Soluklanıp dinleneceğiniz, içinizi durulaştıracak vahalar... İstanbul bütün sıkıntılarına karşın dillere destan bir dünya kentidir. Örneğin Paris de öyledir... Roma da...

İstanbul onlar gibi güzelliklerini ortaya sermez... Saklamıştır. Bir kapının, bir duvarın, bir perdenin arkasına. O perdeyi aralayıp arkasına bakacak olursanız, içinizi ferahlatacak vahalarda bulursunuz kendinizi...

Tiyatro, sinema, bu vahaların en heyecan vericilerindendir. Özellikle tiyatrodaki, seyirci oyunun önemli öğelerinden biridir... Yaratım sürecinin, oyunun bir parçası olursunuz orada...

En heyecan verici güzellikler sizi arada bir ziyaret eden güzelliklerdir. Bazen de açarsınız kapıyı arkası bomboş, "Eh hani burada şey vardı, yok..."

Yok ya, sizi mi bekleyecekti hep... Güzellikler bekletmeye gelmez. Bahar gibidir güzellikler, gelir... Sonra gider.

Her bahar gelir mi, o da belli olmaz.

İstanbul'da, Ankara'da, İzmir'de, Adana'da, Trabzon'da, Van'da tiyatrolar açıldı... Sinemalarda yeni sezon filmleri başladı...

Sergiler, konferanslar, paneller... Müzeler sizi bekliyor...

Operalar, bale gösterileri, konserler sizi bekliyor.

"Şu kentlerin bütün sıkıntılarına katlandık, ama güzelliklerini, kültür sanat nimetlerini ıskaladık" demek istemiyorsanız, açın gazetelerin eğlence sayfalarını, kültür sanat eklerini –varsa tabii– doğru, tiyatroya, sinemaya, konsere, baleye, operaya...

Havaya mavaya aldırmayın, atın kendinizi yaşamın içine.

Güzellikler bekletmeye gelmez.

**Bahar gibidir güzellikler, gelir... Sonra
birden gidiverir...**

Ruh soğukta    r... Çok    r...

Sanatla, kültürle i  içe bir ya amınız olursa, kışın donmazsınız, en azından ruh    mesinden gitmezsiniz...

Ah Linda Ah...

Aziz Nesin'e, ünlü öyküsü "Koltuk"u "Oyun yapalım da bizim tiyatrodaki sahnelerini" derdim. O da her seferinde "Olmaz, o öyküden iyi film olur" derdi... Eh, film oldu... Çekildi. Göz koyduğum rol bana önerildi. Tabii hemen kabul ettim. Filmi Ömer Kavur yönetti...

"Oyuncunun er meydanı tiyatro sahnesidir." Biz oyuncular öyle deriz hep. Ama bu filmde, Aziz Nesin'in öyküsünden yola çıkarak, Macit Koper çok derinliği olan bir senaryo yazdığı için ayaklarımız yere sağlam basarak yola çıktık... Ömer Kavur'la çalışmak da dilerim her meslektaşına nasip olur.

Mizah duygusuyla otoriteyi büyük bir ustalıkla birleştirip hem filmi, hem filmin setini titiz bir orkestra

şefi gibi yönetti. *Koltuk*, göğsümüzü gere gere arkasında duracağımız bir film oldu.

Oldu da, ah bir de Linda olmasaydı... Ah Linda ah...

Ömer'in mizah duygusuyla otoriteyi birleştirdiğini söyledim ya... Bu yanının simgesi, her gün sete yanında getirdiği doberman cinsi köpeğinin adı Linda...

Kardeşim doberman seven var, sevmeyen var!

Korkan var, korkmayan yok! Linda, güzel kadın demekmiş. Sıkıysa sen "güzel değil" de Linda'ya...

Linda, Ömer'le birlikte yönetmenin çekimleri izlediği ekranın başında oturuyor. Biz sahneyi oynuyoruz, kaydediliyor. Ömer oynattırıp Linda'yla birlikte izliyor. Ekranı yaklaşıp, kendi oyununu izlemek olanaksız. Beğenmezse Linda'nın ne yapacağı belli değil. Hoş beğense de, her seferinde dönüp bana kötü kötü bakıyor. "Böyle mi oynanır Ali Efendi?" der gibi bir ifadesi var hep.

Ömer dönüp Linda'ya bakıyor...

Linda kulaklarını oynatırsa iyi. Ömer not veriyor bize. "Eh, bu sahne için altı-yedi arası bir not aldınız..."

Hadi bakalım, onluk bir oyun sergilemek için yırtın babam yırtın. Can havliyle oynuyoruz, Linda'ya bakıyoruz.

Kulaklarını oynatırsa, yırttık. Bazen beğenmiyor Linda... Aynı sahneyi otuz kere çekiyoruz.

Linda'nın özel dinlenme köşesi var. Ben filmin başyöncüsüyüm. Benim köşem filan yok. Evden getirdiğim şezlongu, nerde yer bulursam koyup bir kenara ilişiveriyorum...

Linda'ya özel yemek geliyor. Geçen gün Linda'ya yaranmak için kendi yemeğimden ikram etmek istedim; Ömer'e sordum... "Olmaz öyle şey. Bir oyuncunun sette yediği yemekten yerse hastalanır" dedi. Bu söyledikle-

rinin nasıl simgesel bir anlamı var diye kafayı yedim o gün.

Koltuk'ta karımı Nilgün Belgün oynuyor. Tiyatroda da birlikteyiz. Çok iyi bir oyuncudur. Filmde de ben istedim birlikte oynamayı. Tiyatroda başımın etini yemesin diye!!! Ben korkarım. Korkarım ama yazarım. Dura-mam, insan Nilgün'ün marifetlerini başkalarına anlatmazsa çatlar. Nilgün gaflarıyla ve devirdiği çamlarıyla, hatta çam ormanlarıyla ünlüdür.. Ve de müthiş magazin meraklısıdır. TV magazin programlarına bayılır. İzleme-ye de, oralarda görünmeye de.

Önceki gün Kanal D magazin ekibi sette. Ben merdivenlerin üstünden yirmi basamak aşağıya yuvarlanıp bayılıyorum. Karım da, "Ne oldu bey?" diye koşarak üstüme atılıyor... Zor bir sahne. Provalar yapıldı... Ömer beğendi, Linda onayladı. Ömer "Çekiyoruz" dedi. Ben merdivenlerden yuvarlandım. Ne kafa kaldı, ne kol. Nilgün'ün koşarak bana gelmesi gerek.

Nilgün koşarak Kanal D kamerasına doğru gitti, "Ne oldu bey, ne oldu?" diye kendini parçaladı.

İnanmayacaksınız, Linda bile güldü halimize.

Dün kıyamet koptu. Kar, tipi. Göz gözü görmüyor. Biz o soğukta Beyazıt Meydanı'ndayız. Ben, Beyazıt'ın Sibirya'nın bir uzantısı olduğunu bilmiyordum. Dün öğrendim.

Ha, dün Linda sete gelmedi. "Ne oldu, soğuktan tırstı mı seninki?" dedim Ömer'e. "Hayır, onun soğuktan koruyan özel giysileri var. İstesem giydirir getirirdim. Kendisi gelmek istemedi. Nilgün'ün yaptıklarından sonra ruhi dengesi bozuldu. Havlayacağına evde devamlı gülüyor" dedi.

Sibirya'nın ilçesi Beyazıt Meydanı'nda son sahneyi

çekeceğiz. Sakallı bir niyetçi, tavşana niyet çektiriyor. Ben de durup niyet çektiriyorum tavşana...

Ömer “Çekiyoruz” dedi... Can havliyle üşüdüğümü belli etmeden meydanı geçtim, niyetçinin önünde durdum. Tavşan çekti. Kâğıdı aldım, rol gereği okumadan cebime tıktım. Düşünceli düşünceli uzaklaştım. Ömer “Çok güzel oldu” dedi. “Not yok mu?” dedim. “On üzerinden on ikilik oynadın” dedi.

Sevgiyle Ömer’e baktım... “Ama tavşan senden daha iyi oynadı” diye bitirdi cümlesini. Eve gittim. Niyet kâğıdını pantolonun cebine atmışım. Bakayım ne yazıyor, dedim:

Sanat uzun, hayat kısa.

Hiç kimse, ruhlarını birleştirip çalışan

Bir takımdan daha başarılı iş çıkaramaz.

İşini yaparken ruhunu da koy ki içine

Ömrün sanatlı ve uzun olsun...

Sayın Bakanlar... Sayın Bakmayanlarla

Ben bendeniz, kulunuz köleniz, “Gölgede Muhabbet” adlı bir şov yapıyorum. Bir radyo şovu bu.

Eh, herkes bildiğine göre saklamaya gerek yok; çok dinlenen, üstünde çok konuşulan bir şov “Gölgede Muhabbet”.

“Neyin gölgesinde?” dersiniz... Dostluğun, arkadaşlığın, kardeşliğin, aydınlık ve çağdaş düşüncenin, hoşgörünün gölgesinde muhabbet ediyoruz. Felsefenin, eleştirinin gölgesinde, canlı yayına telefonla katılan dinleyicilerle kafamızı kurcalayan konular üstüne beyin fırtınası yapıyoruz. Birbirimizden çok şey öğrendiğimiz kesin.

En azından ben, birçok konu üstüne yüksek sesle düşünürken, programa katılanlarla tartışırken aydınlandığımın; sevgi, dostluk biriktirdiğim bilincindeyim.

Fanatik dinleyicileri, programı banda çekiyorlar. Evlerine gelene gidene dinletiyorlar, arabalarında dinliyorlar. Program başladığında hemen bir telefon zinciri oluşturuyorlar. Daha çok dinlensin diye. Herkes bir dostuna haber veriyor. Her hafta sayımız artıyor. Bazı bölümler çok istek alıyor, yeniden yayınıyoruz.

Belirli bir konuyu seçip başlıyoruz yüksek sesle düşünmeye. “Açın telefonu, sesinizi göreyim” diyorum. Seslerinden evlerini, yaşam biçimlerini görmeye çalışıyorum. Seslerinden onları görmeye, onlara bakmaya çalışıyorum.

Onlar da beni görüyorlar sesimden, bana bakıyorlar sesime bakarken. Ve yüksek sesle düşünüp, düzeyli bir biçimde beyin fırtınası yapıyoruz.

TV'dekinden çok farklı bir duygu radyo programında buluşmak. Her yaştan dinleyiciyle fanteziler kuruyoruz, oyunlar oynuyoruz. Takılıyoruz sözün, tatlı sözün, aklın süzgecinden geçmiş sözün peşine, gidiyoruz bilmediğimiz ülkelere.

Geçen hafta dedim ki: “Ne bakanı olmak isterdiniz? Neleri yoluna koymak isterdiniz? İlle de bilinen bakanlıklardan birini yönetmek zorunda değilsiniz. Sizin için yeni bir bakanlık da tahsis edebiliriz.

Örneğin ‘Gönül İşleri Bakanlığı’... ‘Kalp Kırıklarından Sorumlu Devlet Bakanlığı’...” Radyonun telefonları kilitleniverdi. Bütün millet, bakan olmaya hazırmış meğerse.

Önce bana sordular. “Sen ne işleri bakanı olmak istersin?” diye.

Ben hemen söyledim: “Ben, ‘kendimden sorumlu bakan’ olmak isterim: Ali Poyrazoğlu’ndan sorumlu bakan.” Size bir bakanlık az gelir dediler. “Eh, yanında Paris bakanlığını da isterim” dedim. Ne yapayım, ben Paris’i çok severim.

İnsan sevdiğinden sorumludur.

Ben de Paris’in sorumluluğunu yükledim hemen. Ve sorumluluklarımın bilincinde olduğum için, hemen üç günlük bir Paris gezisi yaptım.

Programa katılan öğretmenlerin, öğrencilerin hepsi Milli Eğitim bakanı olmak istiyorlar. Daha çağdaş, daha özgür bir eğitim sistemine geçmek istiyorlar.

Ev kadınları Maliye bakanı olmak istiyorlar. Üç kuruşluk maaşla dört çocuklu evi yöneten ev hanımları “Kimse bizden iyi bütçe yapamaz, bizden daha dikkatli para harcayamaz, borçları tasfiye edemez. Biz Maliye bakanı olursak ülkenin enflasyon sorunu kalmaz. Biz paraları da çarçur etmeyiz” diyorlar. Yerden göğe kadar da haklılar.

Adalet bakanı olmak isteyen hukukçular, hukuk öğrencileri, hakkı yenmiş, ezilmiş, itilmiş, kakılmış yurttaşlar, adaletin daha hızlı işlemlerini sağlayıp, yasaları da günümüzle uyumlu bir hale getireceklerini vaat ediyorlar. Kültür bakanı olmak isteyen öğrenciler şaşırtacak öneriler sunuyorlar.

Dışişleri bakanı, Ulaştırma bakanı, başbakan olmak isteyen dinleyicilerden çok parlak öneriler geliyor. Hani bıraksak, memleketi bunlar yönetse, ortalık güllük gülistanlık olacak. Ama kendileri gitmeyip yerlerine

vekillerini gönderdikleri için, kısa bir süre sonra mutsuz oluyorlar.

Oysaki herkesin istediği bakanlığa gelmesi, önerilerini hayata geçirmesi için çok kolay bir yol var. Hatta bir tek yol var da diyebiliriz. Herkes sivil bir toplum istiyor. Şeffaflık istiyor insanlar. Daha çok özgürlük, eşit haklar istiyorlar. Fırsat eşitliği istiyorlar. Herkes bakan olsa ne yapacağını biliyor, programını açıklıyor. Ve bunlar söylediklerine inanan, dürüst insanlar.

Ve hep birlikte şöyle bir sonuca varıyoruz. “Gölgede Muhabbet” ekibi olarak, daha özgür, eşit, sivil bir toplum istiyorsak, asıl işin oy verdikten sonra başladığını kabul etmek gerekiyor.

Sorumluluk oy verince bitmiyor. Asıl o zaman başlıyor. Verdiği oyun takipçisi olmak zorunda çağdaş bireyler. Sivil toplum örgütlerinde gidip uğraşmak, emek vermek ön şartı çağdaş yurttaş olmanın.

Ya da bir örgüte bedel bir sivil birey haline de getirebilirsin kendini.

Sivil toplum isteyenler önce kendilerini sivil birey haline getirmeye mecburlar.

İşlerin düzgün yürüyebilmesi için vekil tayin ettiğin insanları sürekli denetleyeceksin. Unutmayalım ki sivil bireylerin baskı güçlerini bilinçli bir şekilde kullandı-

ğı toplumlarda, oyunu verdikten sonra halkın, oyunun takipçisi olduğu toplumlarda, zaten herkes, istediği bakanlığın yöneticisidir.

Herhangi bir bakanlığı yönetmek mi istiyorsunuz?

O zaman kolları sıvayın.

Oyunuzu vermeden en az iki kere düşünün. Sonra da verdiğiniz oyun takipçisi olun. Oy verdikten sonra başlayan görevlerinizden kaçmayın.

“Biz sizin yerinize işlerin hepsini takip ederiz” diyenlere kulak asmayın. Olan biteni denetleyin ve sesinizi yükseltin. O zaman bakan değil, başbakan bile sizsiniz.

Sahi alın kâğıdı kalemi önünüze. Hangi bakanlığı istersiniz, kimlerle çalışmak istersiniz? Neleri değiştireceksiniz, programınızda neler var? Bir sorun bunları kendinize. Sizin programınızla sizden oy isteyenlerin programı uyuyor mu şöyle bir inceleyin.

Bir daha inceleyin. Bir daha inceleyin. Sonra oyunuzu verirsiniz.

Kısacası iyi bir bakan olmak istiyorsanız şöyle iyice bir kendinize ve olan bitene bakın sayın bakanım.

Seçmen Yemini

Bir seçim sabahından notlar...

Ben bugün işe başlıyorum.

İş başa düştü de ondan...

İşi olsun olmasın, herkesin, artık bu “asıl işi”yle ilgilenmesinin zamanı geldi.

Bugün oy verecek olan herkes, bu iş için yasalarca görevlendirildiler. Seçildiler. Seçim bitti. Seçim sonuçları şimdiden belli oldu.

Ülkeyi geleceğe taşıyacak olan ekip seçildi. Bu ekip oy vererek, bütün yurt genelinde yapılan bir törenle, şenlikle, sorumluluklarının bilincinde olarak göreve geliyor.

Ülkemize ve dünyaya hayırlı uğurlu olsun.

Ülkeyi aydınlık yarınlara taşıyacak ekipten biri olarak ben de bu sabah büyük bir heyecanla uyandım. Bayramlık elbisemi giyip kravatımı taktım. Çünkü bugün bayram.

Yurttaşın ülkenin geleceğine karar verme bayramı...

Tıraşımı oldum, kendime çekidüzen verdim...

Ülkeye çekidüzen vermeye karar vermiş olan insanın önce işe kendinden başlaması gerekmez mi? Eh, o zaman oyunu kurallarına göre oynayalım. Madem seçildim. Madem görevden kaçmıyorum. O zaman işbaşına...

Politikacılar seçildikleri zaman kürsüye çıkıp yemin etmiyorlar mı? Ediyorlar.

Ben de seçildim. Oy pusulasıyla mührü alıp odaya girdiğim an, benim de görevim resmileşiyor. “Evet” mührünü bastığım pusulayı içine koyduğum zarfı sandığa attığım an, politikacıların yemin ettiği anla eşdeğerde, eşanlamlı.

Ben de ülkemin kendisiyle ve dünyayla barışık mutlu bir yaşam sürmesi için elimden geleni yapmaya kararlıyım. Adıma bu işleri takip etmesi için oyumu verdiğim partidekileri görevlendiriyorum. O zaman oy vererek göreve başlayanların da, seçmenlerin de tıpkı milletvekilleri gibi namus ve şeref sözü vermeleri gerekiyor.

Demeliyiz ki...

Seçmen yemini

Ben... beni etki altına almaya çalışan politikacıların seçim

kampanyalarını büyük bir dikkatle izledim. Geçmişlerine, çalışmalarına baktım. Bugün gerçekten değişip değişmediklerini anlamaya çalıştım. Modern, çağdaş, uygar, eşitlikçi bir yaşamdan yana olup olmadıklarını araştırdım.

Yalnızca liderlerine değil, ekiplerine de dikkatle baktım. Geçmişteki hatalarından arınıp arınamayacakları konusunu enine boyuna düşündüm. Programlarını inceledim. Artılarını da, eksilerini de uzun uzun tarttım. Seçeceklerimin benim adıma iktidar oldukları takdirde aynı çatı altında, farklı yaşam modellerinin tümüne saygılı olmaları konusundaki kararlılığımı sürdüreceğim. Ülkemin bağımsız, bölünmez, farklılıklara saygılı, çağdaş, laik cumhuriyetinin koruyucuları olacaklarına kefilim. Ülkemin maddi ve doğal kaynaklarını yağmalatmayacaklarına, devleti yeniden yapılandıracakları konusunda verilen sözlere güveniyorum.

Ülkemin çocuklarının geleceğini karartmayacak en uygun insanların bu partide olduğuna inanıyorum. Kendilerine oy verenlerin değil, vermeyenlerin de haklarını en iyi biçimde koruyacaklarına, yurttta ve dünyada barış için bütün güçleriyle çalışacaklarına kefilim.

Siyasilerin geçmişten gelen ya da yeni edindikleri bir sürü hataları olduğunu biliyorum. Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı kalacaklarını, toplumun huzur ve refahı, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde herkesin insan haklarından ve temel hürriyetlerden faydalanması ülküsünden ve anayasaya sadakatten ayrılmayacaklarını garanti ediyorum.

Kefil olduğum konuların sağlıklı bir biçimde yaşama geçmesi için bundan böyle duyarlı bir sivil birey olacağım. İşimin, oyu mu verdikten sonra başladığını biliyorum. Oyumun takipçisi olarak siyasileri ve icraatlarını sürekli denetleyeceğim. Sivil toplum kuruluşlarında görev alıp bu denet-

lemenin etkin bir biçimde yürütülmesi için çalışacağım.

Onları sürekli denetleyerek, siyasileri yeniden eğitip, ses çıkaran topluma duyarlı devlet adamları haline getirmeye çalışacağım. Onları sürekli izleyerek yardımcı olacağım onlara. Bu yardıma ihtiyaçları olduğunu biliyorum. Herkesi dinledim; şimdi soğukkanlılıkla oyumu, aklımın ve vicdanımın süzgecinden bir kez daha geçirip atıyorum.

Sözlerimi tutacağıma namusum ve şerefim üzerine ant içerim.

Evet, ben bu yemini edip oyumu atacağım sandığa...

Seçim sonuçları belli. Görev sizin.

İş başa düştü...

Ülkenin geleceğini şekillendirme göreviniz hayırlı olsun.

Ancak siz sözünüzü tutarsanız, başkalarının da sözlerini tutmalarını sağlayabilirsiniz.

Yurttaşın ülkenin geleceğine karar verme bayramınız kutlu olsun...

“Geçmiş bayramınız kutlu olsun... Kefil olduğunuz seçtiklerinizi denetliyor musunuz?”

Tiyatro Dediğın Gökten Düşmüş Üç Elmadır

Ben her sabah oturup sorarım kendi kendime, “Ne iş yapıyorum?” diye.

Niye tiyatrocuyum? Niye yazarlık, hocalık, televizyonculuk, radyo programcılığı yapıyorum? Bir sürü iş yaptığım için, sabahları kendimle hesaplaşmam biraz uzun sürüyor tabii.

Oyunculuğun er meydanı tiyatro olduğu için, en çok da tiyatroyla ilgili yeni bir tanımlama yapmaya çalışırım hep.

Bence herkes, kendini her sabah bir gözden geçirmeli. Kendine tekmil vermeli.

“Her sabah olmaz kardeşim, biz senin gibi işsiz güçsüz takımından değiliz” dersiniz haftada bir olsun. Ona da razıyım.

Sormalıyız kendimize: “Ben ne iş yapıyorum? Niye yapıyorum bu işi? Nasıl yapıyorum? Başarılı mıyım? İşim benim yaşama biçimim mi?”

Başka türlü de sorabilirsiniz isterseniz: “Yaşama biçimimi ben çizerim, işim onun nasıl bir parçası olmalı?” Hepimiz sormalıyız kendimize. “Yaptığım işten mutlu muyum? Mutsuzsam, bırakıp başka bir işe başlama cesaretini gösterebilir miyim? Niye doktorum, avukatım, mimarım, işletmeciyim, müdürüm, sekreterim, patronum, çırağım, niye? Niye üçkâğıtçıyım, niye yapı ustasıyım, kapkaççıyım, bankacıyım, köpek bakıcısıyım, araba yıkayıcısıyım, niye? Nedir tamircilik, profesörlük, doçentlik, yazarlık, çizerlik, marangozluk, subaylık, ressamlık... Derdim ne? Nedir benim yaptığım işin tarifi, tanımı?”

“Neden yapıyorum bu mesleği?”

Mademki yaptığımle ettiğimle dünyadan geçerken imzamı atacağım; “Baki kalan kubbede bir hoş seda imiş. Benden geriye nasıl bir ses kalacak?”

Ben kendimi de, işimi de her gün daha iyi anlamak, yenileyebilmek için hep sorarım kendime: “Nedir tiyatro? Nedir bu benim yaptığım?”

Bence tiyatro, küçükken annelerimizin ya da şanslıysak onlarla yaşayabilmişsek, büyükannelerimizin ellerimize taktığı yün çilelerine benzer.

Hani “Tak bakayım şunu, sana bir kazak öreyim” derler. Uzatırsın iki elini. Geçiriverirler yün çilesini. Alırlar yünün ucunu başlarlar sarmaya, top yapmaya. Siz açarsınız onlar sarar, siz açarsınız onlar sarar. Rengârenk yün çileleri top olur, örmeye hazır hale gelir. Kazak olur, kaşkol olur, eldiven olur, yaşamı ısıtır. Tiyatro dediğiniz de böyle bir şeydir işte. Sizi sarar sarmalar, yaşamınızı ısıtır.

Biz oyuncular her akşam geliriz sahnenin üstüne, ellerimize insanla ilgili bin bir düğümü olan rengârenk yün çilelerini takarız, başlarız açmaya. Yünün bir ucunu da sizlere, sahneden aşağıya seyircilere atarız. Onlar da başlarlar sarmaya, top yapmaya. Biz açarız onlar sarar, biz açarız sizler sararsınız sayın izleyiciler, saygıdeğer seyirciler.

Biz açarız çileyi, siz sararsınız. Biz asılırsak da yün kopar, seyirci çok çekerse de. İki taraf da büyük bir dikkatle işini yapar. Oyunun sonunda bizim elimizdeki yün çileleri biter. Yünün ucu sahneden salona kayar...

Ve sevgili seyirciler, çıkar gidersiniz tiyatrodan yüzünüzde çiçek açmış gülücüklerle. Zihninizde bin bir renkli yün topçuklarıyla ve sorarsınız: “Ne kaldı bende oyun-

dan geriye? Ne kaldı bende?” Oysa bilmezsiniz ki, ya da çok iyi bilirsiniz ki zihin alır, biriktirir, sıralar, dosyalar, yerleştirir. Üstüne düşünmeye, fikir üretmeye, yorum yapmaya başlar.

Hani masalın sonunda “Gökten üç elma düştü...” derler ya. O üç elma, kapıp da yiyesiniz diye düşmez. Masalın kıssadan hissesi, içine gizlediği felsefesi, kozmosa bakışıdır o üç elma. Alıp, bir jonglör gibi, o üç elmayı atıp tutarsınız kafanızın içinde. O fikirlerle bir can olup, üstüne iyice düşünüp taşınasınız diye düşer gökten üç elma. Elmalar düşünce masal bitmez, başlar.

İşte tiyatroda da aynı şey olur. Çıkarsınız oyundan zihninizde rengârenk yün topçuklarıyla. Başlarsınız kafanızın içinde çevirmeye. Kâh gülüp, kâh hüzünlenip, kâh coşup oyunu yeniden yaratmaya koyulur zihin... Sonra bir gün bir bakarsınız ki, yün toplarından birinin ucunu atmışsınız birine, başlamışsınız anlatmaya, kendi yorumunuzu eklemeye yüne. Karşınızdaki de kapmış yünü, açıp iki elini başlamış yeniden çile yapmaya.

Siz açarsınız o sarar, siz açarsınız onlar sarar.

**Tiyatro dediğiniz elden ele, yürek-
ten yüreğe dolaşan yün çilecikleridir.
Bir de bakmışsınız tiyatro elden ele.
Yerçekimli karanfil gibi...**

Bu işin yüzde ellisi sizsiniz, siz seyirciler, yüzde ellisi de biziz, oyuncular. Tiyatronun iki temel ögesi: Oyuncuyla izleyici karşı karşıya gelmeden tiyatro dediğimiz mucize gerçekleşmiyor. İzleyicilerle oyuncular karşı kar-

şıya gelmeden, insan kadar eski, insan üstüne düşünme, insana bakma, eğlenirken insanı ve dünyayı yorumlama, yeniden yaratma eylemi gerçekleşmiyor.

Sizlerle biz, suç ortağıyız. Her sanat olayında işlenmemiş bir suçun ortaklığı gizlidir. Sizle biz bir araya gelince tiyatro dediğimiz insanı kurcalayan, sevgiyle kucaklayan kıvılcım çıkıyor.

Yani efendim uzun sözün telgrafı, bizler meslektaşız. İyi bir tiyatro seyircisi de tiyatrocudur. Benim meslektaşımdır. Giden, okuyan, izleyen, parasını ayıran, izledikleri üstüne fikir üreten, çağdaş, uygar yaşama gönül vermiş insanlar benim meslektaşlarımdır. İzlediklerini başkalarıyla paylaşan, onların da tiyatroya gitmesini sağlayan sevgili tiyatroseverler benim meslektaşlarım, onlarla birlikte gerçekleştiriyoruz tiyatro denen mucizeyi.

Yıllardır hep sizler bizleri alkışladınız, şimdi de ben sizleri alkışlıyorum sevgili meslektaşlarım.

Yaşam boyu birlikte eğlenip, insana ayna tutup, o aynada kendini arama sevincimizin, şenliğinin devam etmesi dileklerimle...

Bilesin ki Seni İçime Gömdüm

Oyundan önce prova yapıyoruz, telefon çaldı. Şehir Tiyatrosu'ndan Nergis Çorakçı... Bir laf geveliyor ağzında...

“İsmet Ay'ı, İsmet Abi'yi yitirdik, başın sağ olsun.”

Oyunu oynadık. Alkışları durdurdum. “Bugün Türk Tiyatrosu'nun büyük oyuncularından İsmet Ay'ı yitirdik. Bu akşamki alkışlarımızı ona gönderiyoruz” dedim. Bütün salon ayağa kalkıp alkışlamaya ve ağlamaya başladı...

Kenter Tiyatrosu'nu kiralamışız, *Orkestra* adlı oyunumuzu sergiliyoruz. Tiyatronun en kıdemli oyuncusu,

patronla birlikte aynı odayı kullanır. “Sen yakın arkadaşsın, ama ben bütün patronlara karşıyım, seninle aynı odada soyunmayacağım, çocukların yanına gidiyorum” dedi, ama gırgır, eğlence, dedikodu benim odada. Arada bir uğramadan edemiyor.

Bir oyun öncesi toplanmışız, heyecanımızı yenelim diye geyik yapıyoruz. Çocuklardan biri, “İsmet çok yaşlı, yakında aramızdan ayrılır. Ölüm ilanları nasıl çıkar, hangi tiyatro, ne diye ilan verir...” diyor. Boş bir kâğıt çekiyorum çekmecedem. Millet toplanmış başıma, her kafadan bir ses çıkıyor.

Bir sezon önce Dormen Tiyatrosu’nda ufak bir rol oynamıştı. Hemen Dormen Tiyatrosu’nun ilanını yazıyorum: “İkinci Perde yardımcı oyuncularımızdan İsmet Ay’ı kaybettik. Acımız sonsuzdur. Dormen Tiyatrosu.” Ka ka ki ki... Oyun öncesi geyiklerindeyiz. Bir ara Ankara Sanat’ta oynamıştı. Hemen AST’nin ilanını yazıyoruz. AST devrimci tiyatro; hemen ilan şekilleniyor: “Emekçi kardeşimiz İsmet Ay’ı yitirdik. İsmetler ölmez. AST.” Ka ka ki ki... Ben bizim tiyatronun ilanını çiziktiriyorum: “Sevgili ağabeyim, büyük oyuncu İsmet Ay’ı yitirdik. Acımız sonsuzdur. Ali Poyrazoğlu Tiyatrosu.” Altına hemen ilan boşa gitmesin diye ekleme yapıyoruz: “Gişemiz açıktır, oyunlar devam etmektedir.” Ka ka ki ki...

Enseme bir tokat yedim... Şimşekler çaktı gözümde. Meğerse arkamdaymış, yaptığımız sululuğu izliyormuş. “Deyyuslar, hepimizi gömeceğim” dedi. Kahkahalar...

Ankara, Batı Sineması’nı kiralamışız. Aş *Bunları Aş* oyunun adı. Kuliste yine bir aradayız. “Bu akşam, benim sahneye çıkışımın 45. yıldönümü” dedi.

Salonda başta Cüneyt ve Ayten Gökçer olmak üzere birçok tiyatrocu var. O zamanki Kültür bakanı da orada. Oyunun sonunda alkışları durduruyorum. Tiyatro sanatını eski ustaların bugünlere taşıdığını, birlikte sahneye çıkmak şerefini yaşadığımız İsmet Ay'ın 45. sanat yılını kutladığını söylüyorum. Alkış, kıyamet... Cüneyt ve Ayten Gökçer ayağa fırladılar, alkışlıyorlar. Bütün salon ayaklarda... İsmet ağır darbeyi indirecek, biliyorum. Sahnenin tabanını öpecek. Diz çöktü, öpecek, sahneyi öpecek! Öpemiyor, yerler leş gibi, sinema sahnesi, yere mazot sürmüşler. Midesi kaldırmıyor. Seyirci coşmuş. Cüneyt Bey "Bravooo" diye bağırıyor. Seyirci de coşuyor. "Bravo"lar gırla gidiyor. 45 yıllık oyuncu sahneyi öpecek. Ağlayanlar var, ama yerler leş gibi. İsmet çaktırmadan iki avucunu yan yana yere koydu. Eğildi, yeri öper gibi yapıp ellerinin üstünü öptü. Ben işi daha dramatik hale getirip büyük üstadı yerden kaldırmak için diz çöktüm, omuzlarından tuttum. Yerden başını kaldırıp "Bu numara tuttu, her akşam yapalım" diye fısıldadı. O turnede, her akşam İsmet'in 45. sanat yılını kutladık...

Şile'deki minicik evini döşemiş, "Hediyeni al, bu hafta sonu gel, bende kal" buyurdu. Gidemedim, işim çıktı. Küstük. Telefon açtı, "Ne cenazeme gel, ne cenazene gelirim" dedi.

Hastalandı. Hastaneye gittim. "Bak bu ara küs değiliz, artık cenazeme gelirsin" dedi.

Ben İsmet Ay'la yıllarca aynı kulisi paylaşma onurunu, heyecanını, keyfini ve hergeleliğini yaşadım. "İsmet, haberin olsun, işler planlandığı gibi gitmiyor. Hiçbir tiyatro arkandan ilan vermedi. Ensemde boşuna boza pişirmişsin."

Oyun var akşama, çok kar yağıyor. Cenaze ikindi namazından sonra Şile'de...

Dün akşam çocuklarla oturduk, senden konuşuyorduk. Mehmet Ali Alabora da geldi. "Cenazeye gidersek, oyuna yetişemeyiz" dedik. Gelmiyoruz. Oyunu olanlar gelemeyecek, haberin olsun. Ben sonra gelirim, Şile'de senden cenazenin ayrıntılarını alırım.

Senin için yazı yazdım, sen yanına gözlük filan almamışsındır. Ben sana yazıyı okurum.

Küs değiliz ama bak oyun yüzünden gelemiyorum.

Bilesin ki seni içime gömdüm.

İsmet girdiği yeri –ister tiyatro kulisi olsun, ister ahbap toplantısı– neşeye boğar, herkesin içini açardı.

Çok az parayla çok zengin, her anı dolu bir yaşam sürdürdü...

Müthiş bir meslek disiplini vardı, gerçek bir profesyoneldi.

Oyunculuğuyla sahneden, sinema perdesinden, televizyon ekranından hep içimizi ısıttı, bizi zenginleştirdi.

Yaşamı hem yüzünden, hem tersinden okumasını bilenlerdendi. Bilgisi, neşesi, vurdumduymazmış gibi bir duruşun arkasına sakladığı müthiş duyarlılığıyla meydana okudu hep sıradanlıklara ve sıradan insanlara...

Oklarını en çok sıradan insanlara yöneltirdi.

Sıradanların, yaşamın öz suyunu emdiğini, onu kuruttuğunu bilirdi.

Galiba bir İsmet'i anma günü yapıp bize bıraktığı gülen düşüncelerini, müthiş dokundurmalarını, birlikte yaşadıklarımızı paylaşırsak iyi olacak.

Atina'dayız. Kentin en gösterişli tiyatrosunda altı hafta süreyle *Hoşça Kal İstanbul* adlı oyunumuzu oynayacağız. Bütün gazetelerde manşetteyiz. Biletler bitmiş. Athineon Tiyatrosu çok fiyakalı. Hepimize ayrı soyunma odası. Kapılara yıldızlar yapııştırılmış, üzerlerinde oyuncuların adları. Birinci gün gündüz prova, akşama oyun var.

Herkes kuliste birbirine "Benim odam seninkinden daha güzel" fiyakası yapıyor. Üç dört saat dinlenip oynama geleceğiz, dağılıyoruz. Akşam tiyatroya geliyorum, Nilgün Belgün'ün odasına gidiyorum. Boş, kimse yok. Zerrin Sümer'in odasına gidiyorum. Orası da boş. Öbür odalara bakıyorum, oyuncuların hiçbiri yok...

İsmet'in odası koridorun dibinde. Hepsi toplanmışlar oraya. Elbiselerini de taşımışlar. İsmet "Biz aynı odada soyunup giyinmeye karar verdik. Öyle herkes ayrı odada olunca kulisin tadı çıkmıyor" dedi.

İstanbul'dan getirdiği su ısıtıcısını da takmış fişe, çay demliyor.

"Yahu bari bunu yapmayın, tiyatroda servis var, garson var!"

Dinlemediler... Kendi çaylarını demleyip, bir odada oturmakta ısrar ettiler. Ertesi gün tiyatronun sahibi, Yunanistan'ın en büyük oyuncularından Jenny Karezi'nin bana verdiği, duvarları antika tablolarla dolu odasını bırakıp ben de onların yanına taşındım. İsmet, "Hah şöyle, Yunan'a seferberlik ilan etmişiz, Atina'ya kadar gelmişiz; ölüm var kalım var, birbirimizden kopmayalım" buyurdu.

Yunanlı meslektaşlarımıza niye bir odaya toplandığımızı bir türlü anlatamadık.

Ankara'da turnedeyiz. Devlet Tiyatrosu Şinasi Sahnesi'nde oynuyoruz. Arkadaşları gelecekmiş. Önden iki tane yer istemiş. İkinci sıradan vermiş gişeci. "Ön sıradaki yerler Ali Bey'in" demiş. Sıkıyönetim var, ön sıra daveti-yeleri oraya gidiyor. Sinirlendiğini anladım, gidip gönünü alayım dedim. Tepesi atmış... "İsmetçiğim bak anlata-yım" diyecek oldum, "Konuşma topal deyyus" dedi. Alpay İzer hemen, "Deyyusu anladık da, topal ne oluyor?" diye atladı. İsmet durur mu, hemen patlattı espriyi. "Bacağına kırmayı düşünüyorum da..." Küstük. "Ne cenazeme gel, ne cenazene gelirim" dedi. Kızınca baş lafı buydu. Onun küslükleri dört beş saat sürerdi. Sonra barıştırdı.

İyi geçindiğimiz günlerde "Anılarımı yazıyorum, kitapta yirmi sayfasın" derdi. Küsünce, "Anılarımda yoksun, yalnızca iki satırsın..."

Yazdı mı acaba?

Büyük şairin dizeleriyle bitirirdi hep tek kişilik gösterilerini: "Elveda dünya, merhaba kainat..."

Dünyaya veda etti, evrene "merhaba" dedi.

Göçmüş oyuncular bahçesinde eski ustalarla oturmuş lafı demlendiriyordur şimdi...

İçimdeki Timsah

Hatıralar da dal istiyor
Kuşlar gibi konacak.
Oktay Rifat

Hayatınızı nasıl görüyorsunuz?

“Bugüne kadar yaşadıklarınızı şöyle bir anlatın” desem, nerden başlardınız? Bırakın anlatmayı, söz uçar yazı kalır.

“Yazacağım da ne olacak, ne işe yarayacak?” diyeceksiniz. Bir işe yaramayacak diyelim ki, ille de yaraması mı gerekiyor. Siz okursunuz, çocuklarınıza verirsiniz, eşinize hediye edersiniz. “Bak, ben buyum, bana beni yazdım, oku bakalım” dersiniz.

Anıları bilince çıkarmak, içimizdeki bu eşi benzeri bulunmayan hazineyi ortaya koyup başkalarıyla paylaşmak, kendimize, ailemize ve gelecek kuşaklara verebileceğimiz en güzel hediyedir.

Genellikle, ülkemiz insanının kalemle kâğıtla barışık olmadığı, yazma eylemiyle ilintisi olmadığı konusunda yaygın bir kanı var. Bu doğru olsa bile hiçbir zaman “yazmak” eylemiyle dost olmayacağımız anlamına gelmez.

Jean Richter Beyefendi buyurmuşlar ki: “Anılarımız, kovulamayacağımız tek cennettir.”

O zaman niye cennetinize yolculuk yapmıyorsunuz ki? Evet, nerden başlardınız? Hangi istasyondan binerdiniz cennete giden trene?

Parmak izleriniz desem, bir ipucu olur mu size?

Parmak izleri tektir. Biri ötekine benzemez. Evet, her bir parmak izi eşsizdir, benzersizdir. Yaşamöykülerimiz de tektir. Aynı karında beslenmiş ikizlerin bile yaşamöyküleri, parmak izleri gibi birbirine benzemez.

Kimimiz yaşamımızın bir roman olduğunu düşünür, dillere destan olsun diye orada burada anlatır dururuz. Anlattıkça da değiştiririz. Anılarımızı, kilden bir heykel yaparcasına, her anlatışımızda farklı bir şekle sokarız.

Anılara yolculuğun gölgesini kâğıt üstüne düşürmeye meraklı olanlarımızsa, düzenli ya da başıbozuk

günlükler tutar. Japonya’da günlük tutacak vakti bile olmayanların sorunlarını halleden şirketler kuruldu. Telefon açıyorsunuz, o an ya da o gün neler yaşadığınızı, hissettiklerinizi, hatırladıklarınızı anlatıyorsunuz. Ay sonunda hepsi düzenlenmiş, yazıya dökülmüş olarak adresinize yollanıyor. Yani taze taze kaydedilsin isterseniz, böyle servisler de var.

Günlük ya da günce istemem, araya zaman koyup, anılarımı sonra bir araya getirmek istiyorum, dersiniz o da sizin bileceğiniz iş.

Bana sorarsanız, siz yine de bir kenara bir şeyler çiziktiriverin her gün. Ben defterlerimi kimseler okusun istemem, dersiniz, İngiliz yazar John Evelyn’in yaptığını yaparsınız. Evelyn on bir yaşındayken başlayıp, yetmiş yaşına kadar yazdığı günlüklerle birçok siyasal olaya ışık tuttu. Ama kimsenin yazdıklarını okumasını istemediği için stenoya benzer özel bir yazı biçimi buldu.

Çok haliniz vaktiniz yerindeyse, tarihteki birçok kral, sultan, prens, imparator gibi kendinize günlükçübaşı da tutabilirsiniz.

Bizde günlük işi, daha doğrusu onun deyişiyle “günce”, 1950’lerde Nurullah Ataç tarafından ciddi bir biçimde gündeme getirildi. Ataç, günlük bir gazetede her gün güncelerini yayımlamaya başladı. Eh, arkası da geldi.

Günlüklerde günü yakalama, ilerde kendimizi okuyabilmek için yaşadıklarımızı bir araya getirme çabası vardır.

Bazen de yarından korktuğumuz için, kendimizle yüzleşmek istemediğimiz için, geçmişimizle dostluk kurmak istemeyen yanımızla karşı karşıya kalırız.

Güvensizliğin ve korkunun hüzzam ağırlığı sarıp sarmalar dört bir yanımızı.

Bir bakış, bir kırılış, bir yalnızlık gecesi, bir yalvarış kaç sayfada, nasıl anlatılır ki? Geçmişteki o çocuk, o delikanlı, o genç kız sanki başka biriymiş gibi gelmez mi size? Adını zor çıkaracağım, tanıdık bir delikanlıyı hatırlatır bana eski resimlerim; bazen de geçmişte kalmış sevdiğim bir dost gibi gelir bana eski hallerim.

Arada bir uğrar o eski dostlar.

Eski fotoğraflarından bir albüm yapsan, birbirini tanımayan bir sürü adamın suretlerini yan yana dizersin. On beş yaştan yirmi beş yaşını tanımaz. Otuz beş yaşın yirmi beş yaşını anlamaz. On sekiz yaşın kırk yaşını tuhaf bulur. Elli yaşın on altı yaşınla tanışıp arkadaş olmak ister belki de. Eski fotoğraflardaki sen, değişen dünyayı ve seni anımsatır sana.

Bilincin kıvrımlarına gizlenmiş anılar hazinesini kazıp, gün ışığına çıkarmak sizi yaşamın tekdüzeliğinden de çekip çıkaracaktır.

Bilinçte yinelenen kıvılcımlara, geri gelen resimlere, seslere “anı” diyoruz.

Anmak, anı işçiliği daha önce bilinçte var olanın saklandığı yerden tozlarının silkelenip ortaya çıkarılmasını dile getirir.

Yaşadıklarımız bilince yansır ve belleğin kıvrımlarına girer; kendine تنها bir köşe bulup saklanır, anılaşır.

Bilincin ıssız köşelerine üst üste yığılmış anılar, bilgiler bilincimize kendileri gelebildikleri gibi, onları biz de geri çağırabiliriz. Düşünsenize, bilinçaltınızla dostluk kurmuşsunuz, bırakmışsınız kendinizi içinizi gözden geçirmenin hazzına.

Anılar kalemin ucundan kâğıda geçiyor. Tamam, ısrarcı değilim; bilgisayara da olabilir.

Evet, anılar kâğıda geçiyor, kendinizi kendinizle ve başkalarıyla paylaşabilmeniz için. Anıların kendiliklerinden uyanmaları bize bağlı değildir, ama istersek, biz de onları bilince kendimiz çıkarabiliriz.

Ne şekilde olursa olsun belleğe yapacağımız yolculuk yaşadıklarımızı, kendimizi yeniden keşfetme hazzını sunacaktır bize.

Size ait olan, anahtar sizde saklı olan bu sandığın kapağını kaldırdığınızda bulacağınız hazine gözlerinizi kamaştıracak, sizi ağlatacak, güldürecek, düşündürecek, yoracak, dinlendirecek, içinizi sızlatacak, ama sizi arındıracak, ufkunuzu genişletecek.

Evet, sizi yeniden keşfetmenizi sağlayacak. Yaşadıklarınızı yeniden yaşama olanağı sağlayacak.

Anılar sandığının kapağını aralayanlar, belleğin tavan arasından içeri başlarını uzatma cesareti gösterenler, onları yaşamları boyunca yiyip bitiren ruhsal rahatsızlıklardan da kurtuluyorlar; itip, üstünü örtüp, karanlıklara sakladıkları yanlarıyla da yüzleşme fırsatı yakalıyorlar.

Sakladıklarını yazarak, onları gün ışıyla buluşturduklarında da başlarına bela olmuş bir sürü derdi, sıkıntıyı, bunalımı da fırlatıp atıyorlar üzerlerinden.

İçimize sakladıklarımızla cesur bir biçimde yüzleşebilmek bizi arındırır.

Zihninizin envanterini çıkarırken kendinizi daha iyi tanıyorsunuz. Neyi, niye, ne zaman yaptığınızla yüzleşiyor, bugünkü gözünüzle kendinizi yeniden değerlendiriyorsunuz. Kendinizi yeniden kuruyor, yeniden keşfediyorsunuz.

Yaşamları neyin, nasıl biçimlendirdiğinin hesaplaşmasını yapabilenler, yaşamı daha berrak bir perspektifle kavrayabiliyor.

Günlük tutun, anılarınızı yazın; kendinize dışardan bakabilmek için, yazın. Kendinizi eleştirip yeniden yaratabilmek için, kendinizi okuyabilmek için yazın. Dünyada tek olan parmak izleriniz, sizi bir tane, tek, benzersiz yapıyor.

Peki ayak izleriniz?

Yaşama attığınız imzadır ayak izleriniz. Nereden nereye doğru, nasıl yürüdüğünüz, yaşamın içinden geçiş biçiminiz, imzanızdır sizin.

Geleceğe sesinizi, ayak izlerinizi, yolculuğunuzun öyküsünü bırakabilmek için oturun, anılarınızı yazmaya başlayın. Bugünden geçmişinize, içinize fırlattığınız bakış, yarını aydınlatacak. Kendi belleğimize yapacağımız yolculuklar, toplumun belleğini de oluşturacaktır.

Gün ışığına çıkarıp, yeniden gözden geçirmediğiniz, düzene koymadığınız anılar, sizi yutmak isteyen bir timsah gibi, içinizde bekler.

Timsahın ağzına kalemi tıkar, yaşadıklarınızı yazıya dönüştürürseniz, siz timsahı yuttunuz demektir.

İçindeki öcüleri boğmanın tek yolu kendiyle yüzleşmekten geçiyor.

Buyrun başlayın.

“Sevgili günlük, bugün günlerden pazar...”

Merhumu Nasıl Bilirdiniz?

Yahu, şu dünyadan bir kere geçiliyor işte, daha ötesi yok.

Kimileri, “geri geliş, geri dönüş mümkün” diye yırtınıyor, ama bence söz konusu bile değil; yani önceden uyarayım dedim. Hani birine borç falan verirsiniz, “Abi bir daha dünyaya gelişinde veririm” falan der, kazıklanmayasınız. Ya da sevgiliniz, “Senden ayrılıyorum diye üzölme, bir daha dünyaya gelişimizde yine beraber oluruz” falan derse yemeyin, aman ha! Benden söylemesi.

Mademki bir ömür süreceğ bu muhteşem partiye bir kere davetliyiz, o zaman iyice tadını çıkarmanın yollarını keşfetmeliyiz.

Bu eğlenceyi elimizden geldiği kadar geç terk etmenin çaresi de, bir yandan vücut sağlığınıza sahip çıkarken, öbür yandan aklı, zihni genç tutmada gizli. Ömür boyu ağzını açmaya üşenmiş, hiçbir konuda fikir yürütmemek için direnmiş, kısacası dünyadan “ot gibi” geçmiş olanlarımız bile nedense giderken bir cevher yumurtlamaya çalışır. Düşünün hele bir, tam ağız tadıyla öleceksiniz, kalıbı dinlendireceksiniz; bütün aile “Moruk mirası kime bırakacak acaba, bize ne düşecek?” diye başınıza toplanmış. O zamana kadar hiç etliye sütlüye karışmamış olan zatıâliniz, giderayak bir feylezofça laf etmek için yırtınıyorsunuz.

Şimdi adama sormazlar mı, “Daha önce aklın neredeydi lan?”

Herkesin bir son söz söyleme hakkı var tabii. Ama sen yaşarken ne kokmuşsun ne bulaşmışsın, tavşan kakası misali sürdürmüşsün yaşamını, tam perde kapanırken “Durun beyler, bir çift lafımız var” diye yırtınacaksın, yok öyle yağma. Giderayak değil şimdi konuşacaksın. Şimdi diyeceksin ne diyeceksen.

Dinleyen olur mu diye korkmadan, lafı gevelemeden, en azından kendini aydınlatmak için, şimdi diyeceksin diyeceğini...

Ömür boyu susup, tam giderken, “Dünya yalan imiş meğer, bu kadar boş olduğunu bilseydim, hiçbir şeyi ciddiye almazdım” gibi hamhalat bir lafla veda etmek yok.

Bana soracak olursanız, “Aman kafayı fazla yormayalım, o zaman daha mutlu oluruz” diye bir ömür boyu direnenler, kafayı yormazlarsa, üstlerine vazife olmayan işlerle uğraşmazlarsa, dünya meselelerini ciddiye

almazlarsa, kafalarına tokadan başka şey takmazlarsa girdikleri bitkisel hayattan çıkamadan ömür boyu canlı cenazeler olarak dolaşıp sonunda nalları dikerler.

Arkalarından hep aynı sorular: “Merhumu nasıl bilirdiniz?” Yanıt hep aynı: “İyi bilirdik.”

Gerçekten bilir miydik, nereden bilirdik, iyice tanıdık mı?

Demiyorum bütün yaşadıklarımızı ille de adlandıralım, üzerlerine etiketler yapıştıralım, kutulara, kavanozlara dolduralım... Ama bize neler olup bittiğini gözlemlemeliyiz, günü özetleyen hıncır düşüncelerimiz, olan bitenle ilgili bir çift lafımız da olsun ama.

Eğer rahatsızsak olan bitenden, halimizden, korkuyorsak ileride belki de daha karanlık olacak günlerden, o zaman en azından ne bildiğimizi ya da bilmediğimizi merak etmek zorundayız.

Bir iki aklı başında lafımız, ciddiye aldığımız sorunlar, bir gülen düşüncemiz en azından bizi bize daha iyi anlatacaktır. Belki de çok şikâyetçi olduğumuz çağdaş hastalık, iletişimsizlik, başkalarının bizi hep yanlış anlamalarından, yanlış tanımlarından duyduğumuz rahatsızlık azalır bakarsınız.

**Kendilerini iyi tanı-
maya çalışanlar, daha
iyi anlatabiliyorlar ken-
dilerini. Kendi seyir def-
terlerini tutanlar, ken-
dilerini okumak şansına
sahip oluyor.**

Dünü bugüne ekleyerek soluklu bir yarın yaşamanın, yaşamın tadını çıkarmanın sırrı, arada bir durup yaşamdan süzdüklerini sözlü ya da yazılı olarak başkalarına anlatmada gizli...

Her gün kendimizi sözlü ya da yazılı olarak şöyle bir elden geçirsek, fena mı olur?

Şu kubbede baki kalacak bir hoş sedamız olsun istemez miyiz?

Cin, Can, Tenten, Kaptan ve Fındık...

Tiyatrocu olmaya çok ufakken karar verdim.

Çok eğlendiriyordu beni oynamak. Baktım izleyenler de eğleniyor... “Ben tiyatrocu olacağım” dedim. Evdekiler hemen onayladılar.

“Çocuk işte. Akli başına gelince doğru dürüst bir iş tutar” diye düşünmüşlerdi herhalde.

O zamanlar en yakın arkadaşlarım, köpeklerim Cin ile Can’dı. Anlayışlı, dost, sadık, sevgi dolu iki kaniş. Can, Cin’in oğluydu. Öteki kardeşlerini dağıtmıştık; çok üzölmüşüm. Ben nereye, Cin ile Can oraya. Deniz kenarında bir kasabada yaşamanın bütün nimetlerinden faydalanırdık. Yüzmeye, gezmeye, futbol oynamaya birlikte giderdik. Can benim oynadığım takımı tutardı

hep... Nedense Cin karşı takıma destek verirdi.

Ben bahçede otların üstüne yatıp resimli roman okurken, sayfaları çevirmemi beklerlerdi başucumda. Ben ne okuyorum, diye dikkatle incelerlerdi. Her sayfa çevirişimde birer kere havlarlardı.

Geceleri bıldırcın avına çıkardık; elimizde lüks lambalarıyla. Bıldırcınları korurlardı. Havlayıp kaçınırlardı onları. Tuzağımıza düşmesinler diye.

Mahalle kavgalarına birlikte giderdik. Biz yukarı mahallenin çocuklarıyla hırlaşırken onlar da kenarda durup havlarlardı. Kavgaya katılmazlardı. Tezahürat yapıp eğlenirlerdi.

Erik zamanı erik çalma, kiraz zamanı bahçeleri yağmalama operasyonlarına katılırlardı. Gözcülük yaparlardı. Bahçe sahibi gelecek olursa ya da köpekleri salarsa bizi uyarırlardı. Tabanları yağlardık. Vıınnnn... Cin ile Can da peşimizden...

İlk Fransızca kitabım lüks baskılı bir Tenten'di. Kapağında Tenten, Kaptan ve Tenten'in köpeği Fındık.

Cin ile Can, en çok o kitabı okumamı isterlerdi. Kitaplarımı bir eski bavulun içinde saklardım. Bir bavul kitap ve iki kukla. Hazinem bavuldaydı. Akrabalara gece yatısına gidildiğinde ya da büyük kentlere yolculuğa çıkılırken ben götürülmezdim.

İki köpek, bir bavul kitap ve iki kuklayla gitmekte ısrar eden çatlak çocuk, büyüklerin dünyasında bunalmaktan yırtardı.

Boşuna dememişler, “Kitaplar, insanı özgürleştirir” diye.

Kitaplar, evde tek başıma keyif çatma özgürlüğünü sağlamıştı bana! Bavulumu almadan gitmeyeceğimi, köpeklerimi bırakmayacağımı bilirlerdi.

Can, kapağı rengârenk Tenten cildinin yanında yatar-
dı hep. Sanırım Tenten'in kapaktan gözlerini ona dikmiş
havlayan köpeği Fındık'a âşık olmuştu.

Ciddi ve düzeyli bir ilişkileri oldu!

Akşamları bavul, tiyatroya dönüşürdü. İçinden kukla-
lar çıkar ve bir aktör, yani ben, bendeniz kulunuz köle-
niz, kuklalarla birlikte oyunlar sergilerdi.

Sekiz perdelik acıklı güldürüler.

Evdekiler, bu her gün sergilenen sanat ziyafetlerinden
tüymeye çalışırlardı. "Aaa biz o oyunu gördük" demesin-
ler diye her gün başka hikâyeler anlatır, oyunlar kurar-
dım. Yine de tüyerlerdi çoğu zaman. Ama iki sadık seyir-
cim hep oradaydı. Cin ve Can. Bavuldan sahne kuruldu
mu anlarlardı oyunun başlayacağını. Gelir sahnenin
önünde yerlerini alırlardı. Ben de yanlarına Tenten cil-
dini açıp kapaktaki Tenten'in, Kaptan'ın ve Fındık'ın
yüzleri sahneye bakacak şekilde yanlarına dikerdim.

Salon komple ful... Seyirci sıkıntısı yok. Cin, Can, Ten-
ten, Kaptan, Fındık... Sadık seyircilerim...

Hiç oyuncağım olmadı benim. Oyunlarım oldu.

Çocuk hayal gücünün ormanlarında ve okyanusların-
da Cin, Can, kitaplardaki dostlar... dolaştık durduk.

Geçenlerde Şişli'de Resneli Niyazi İlkokulu'nun bah-
çesinde *Ödünç Yaşamlar*'ı oynadım. Hiç tiyatroya git-
memiş, gidememiş seyircilerle doluydu okulun bahçesi.
Şişli Belediye Başkanı Mustafa Sarıgül kardeşimle bir
proje oluşturduk. Yazın, tiyatrosuz kalan İstanbul'da

Şişli bölgesindeki okul bahçelerinde boş alanlarda, parklarda oyunlar sergileniyor. Tıklım tıklım doluyor... Şişli Belediyesi'nin hediyesi İstanbullulara bu oyunlar. Oyundan önce okulun müdürü Mustafa Yazıcı Bey geldi. "Bahçe nasıl?" dedim. "Tıklım tıklım. Çoluk çocuk, anne baba, kedi köpek... dolu" dedi. Ben hemen, "Ama olmaz, ben çoluk çocuk istemem, gürültü yaparlar demiştim. Bir de kediler köpekler... Olmaz... Çıkarın onları... Hadi çocuklar kalsın, köpekleri çıkarın bari" diye söylenmeye başladım.

Okul müdürü, "Ali Bey, buradaki ailelerin beşer onar çocuğu var. Oyuncak alacak durumları yok. Kedileri köpekleri onların hem oyuncağı hem de can dostlarıdır. Merak etmeyin, ses çıkartmazlar" deyince ünlü oyuncu densizliğinden ayıldım. Cin ile Can'ın beni büyük bir dikkatle izledikleri günler düştü aklıma. İçim sızladı.

Çoluk çocuk, kedi köpek, büyük küçük birlikte izlediler oyunumu...

Kediler, köpekler ve çocuklar bayıldılar *Ödünç Yaşamlar'a*.

Büyükler biraz yaramazlık yaptılar. Artık olacak o kadar. Ne de olsa onlar büyük. Oyunun sonunda ayakta alkışlandım. Baktım öndeki bir çocuğun yanındaki beyaz fino iki ayağının üstüne kalkmış, havlayıp duruyor. Eh, keyiften öldüm desem yalan olmaz.

Oyundan sonra çocuklar ders kitaplarını getirdiler imzalatmak için. Ünlülere kitap imzalatılır ya... Onlara Tenten ve Fındık'ın maceralarını göndereceğim. Beyaz Fino'nun sahibi yanıma yaklaştı. Gözleri simsiyah, cin gibi bakıyor. Köpeğini de getirdi. "Adı ne bunun?" dedim.

“Can” dedi. “Senin adın ne?” dedim. “Biz adaşız, benim adım da Ali” deyince tutamadım kendimi sordum. “Cin, Tenten, Kaptan ve Fındık neredeler? Onlar çok tiyatroseverlerdi, niye gelmediler?” deyiverdim... Küçük Ali finosuyla uzaklaşırken, “Belki başka bir akşam gelirler” dedi.

Başkası Olmak

Oynamak, başkası olmak en temel içgüdüğü insanoğlunun.

Yalnızca oyuncular değil, herkes bir karakter yaratıp, yüzünü, kılığını o karaktere dönüştürüp dolaşıyor ortalıkta.

Kendine kıyak bir imaj yaratma derdinde herkes.

Makyaj sanatı da en büyük yardımcısıdır bu işin. Sahne üstünde de, sahne dışında da...

Yüzdeki çizgiler yaşamımızın haritasıdır. Nereye gitmişiz? Nerde terk edilmişiz? Sevgilin ne zaman ölmüş? En çok sevindiğin gün, attığın kahkahalar, devirdiğin kadehler yüzünde çizgi olarak kalır.

Öptüğün her dudak, dudağının hafızasında iz bırakır.
Her ayrılık bir çizgidir gözünün kenarında.

Bazen, yılların yüzümüze çizdiklerini örtmek için yapılır makyaj... Bazen, olduğundan daha olgun durmak için. Kendini daha genç göstermeye çalışırsın ya da daha yaşlı.

Sen, senin üstüne başka birini çizersin.

Başkası olmak, başkasını oynamak.

Başkası gibi yapıp onun öykülerini anlatmak için ya da onun öykülerine saklanıp, onun arkasına gizlenip, kendi öykülerini anlatmak için...

İçindeki bin bir karakteri sergilemek, ortaya çıkarmak, onlarla tanışmak en büyük tutkularından biri insanoğlunun.

Başkalarını anlatırmış gibi yaparken kendini anlatmak.

Başkalarının öykülerini izlerken, eğlenip düşünürken aradığın kendinsindir aslında.

Gösteri sanatlarını ölümsüz kılan da bu giz.

Tıpkı roman okurken, okuduğun kitabın içinde kendini aramak gibi...

İçimde gizlenen hangi karakter, hangi yanım içimden kaçmış da bir roman kahramanına dönüşmüş. Ben, benden parçalar, hangi kitabın, hangi oyunun, hangi filmin içinde dolaşıyor.

Bende kaç tane “öteki ben” var? Nerelerde gizleniyorlar? Onlarla nerde buluşup konuşabilirsin?

Ben ölmeden, içime gizlenmiş hangi “benler” ölür, ebediyete geçer?

Benimle tanışmadan, görüşmeden kim bilir kaç tane “ben” yaşamını sürdürüyor içimde? Bekliyorlar...

Bilinçaltından bilincin çayırlarına çıkıp hava almak için.

Herkesin içi o kadar kalabalık ki...

Oyuncu içinden yola çıkar, etrafa bakar, ötekileri izler, gözlemler, araştırır... Düşünür, biriktirdiklerini, topladıklarını aklın süzgecinden geçirir, hayal gücünün emrine sunar, oynayacağı karakteri yaratır.

Sahnede ya da özel hayatta, hepimiz karakter yaratma ustaları olmaya çalışıyoruz.

Oynayacağımız karakterlerin ruhunu elimizde tutup, o olalım, onun öykülerini anlatalım ya da yaşayalım diye.

**“Başkası Olmak”
oyunu yalnızca sahne
üstünde değil, yaşam-
da da çok oynanan bir
oyundur.**

Başkalarının seni istediğin gibi görmesi için boyanır-sın, giyinirsin; ruh haline göre şekil verirsin kendine...

Başkalarının seni görmelerini istediğin kılığa bürünürsün.

Bazen olduğun gibi görünürsün, bazen de görüldüğün gibi olmaya çalışırsın.

Ya yaşamın yüzüne çizdiği haritayı iyice açığa çıkarmaya çalışırsın, ya da örtmeye.

Ya ruhuna makyaj yapmaya çalışırsın, ya yüzüne.

**Oynamak, başkası olmak en
temel içgüdüsel insanlığın.**

Ancak unutmayalım ki, içimizdeki başkalarının peşin-
de dolaşırken, dışarıdaki “öteki”ni, “ötekileri” anlama,
keşfetme, kavrayabilme, kendini onun yerine koyabilme
sanatında da ustalaşırsak, o zaman “içimizdeki öteki”nin
ruhunu elimizde tutabiliriz.

Güldürücü Amca, Ne Olacak Benim Bu Halim?

Kız kardeşim Saide'nin anısına...

Ne olacak benim bu halim yahu?

Ben bir baltaya sap olamayacak mıyım?

Lunaparkta oradan oraya koşuşan çocuklar gibiyim.
“Bu kadar işi nasıl yapıyorsun? Sen bir zaman mühendisisin” diyorlar.

“Yahu ben daha hiç çalışmadım, ömrüm şenlikle, eğlenceyle geçiyor” diyorum.

Hep tatildeyim kısacası. İlk fırsatta çalışmaya başlayacağım.

Hani çocukken insan her mesleğe heves eder de, asıl yapacağı işi aklından bile geçirmez ya; hah işte, benimki de öyle.

Bizim sülalenin baba tarafı hep eczacı. Benim de eczacı olmama karar verildi. “N’apayım, olayım bari” dedim. Güzel meslek. Her çeşit insan gelip gidiyor. Eğlenceli. Okulun dışındaki zamanı eczanede geçiriyorum zaten. O zamanlar eczacılık da eczacılık ama. Al kutuyu raftan, at torbaya dönemi başlamamış. Reçeteler eczanenin arkasındaki laboratuvarda hazırlanıyor. Havanda yapıyor haplar, kapsüller... Özel olarak hazırlanıyor şuruplar, merhemler, supozituarlar, suya karıştırılıp içilecek tozlar, yaralara sürülecek losyonlar. O zaman bu kadar çeşitli ilaç yok. Doktorlar yazıyor, eczacılar hazırlıyor. Ben de ayak altında dolaşıyorum.

Hastaların çoğu, ilaçlarla birlikte falan filan dolu otu karıştırıp içerse, ilaca destek olup olmayacağını soruyor. Babam da eczacı olan babasından öğrendiğini tekrarlıyor. “Hastalığa doktorun yazdıkları iyi gelir; otlar da destek olur. İlaçlar vücuda, otlar ruha destek olur. Aklınla vücudun el ele verir, birbirine destek olursa çabuk iyileşirsin” diyor, eczacı Mahmut Bey. Dedem de eczacı, oturduğu yerden lafa giriyor eczacı Ali Bey. “Bol bol gül, patlat kahkahayı. Hastalık en çok, kahkahadan korkar. Kahkahayı duydu mu kaçır hastalık” diyor.

Ben de eczacı olacağım ya, ilk denemeleri ufak kardeşim Saide üstünde yapıyorum.

Kar yağıyor, yollar kapanıyor. Okullar tatil. Saide’nin karnı ağrıyor. “Uf olmuş karnı.”

Camın üstünden kar alıyorum; karı iyice sıkıp ufak haplar yapıyorum. Saide’ye yutturuyorum. Saide karları yuttukça karın ağrısı artıyor. Evdekiler duyma-

dan Saide'yi iyileştirmem gerek. Dedemden öğrendiğimi uyguluyorum. Güldürmem lazım kız kardeşimi; gülerse hastalık korkup kaçacak ya. Hemen bütün mahallenin taklidini yapmaya başlıyorum. Saide gülüyor. Kendi yaptığım iki kuklam var, onları oynatıyorum. Saide çok gülüyor, kahkahalarından karın ağrısı korkup kaçıyor. Kız kardeşim iyileşiyor. Akşama yemek masasında kararımı açıklıyorum. "Eczacı olmaktan vazgeçtim. Güldürücü olacağım. Hem ben çok eğleniyorum hem de hastalıkları korkutup kaçırıyorum."

Çocuk aklımla büyük kararlar almışım. Aradan yıllar geçtikten sonra çözüyorum demek istediğimi.

Güldürücü; büyücü gibi bir şey. Güldürerek hastalıkları kovan bir nevi şaman.

Herhalde böyle bir şeyler demeye çalışmışım.

Geçenlerde bizim apartman görevlisinin çocuklarını İş Sanat'ta oynadığımız *Sağlık Olsun* adlı oyunumuza götürdüm. Oyundan sonra nasıl bulduklarını sordum. "Amca sen güldürücüymüşsün, biz bilmiyorduk" dediler.

Bu işleri, oyunculuğu, yazmayı çizmeyi, anlatmayı meslek tutunca öğrendim: Oyuncuların kimi kahkahadan kırar geçirirmiş, kimi güldürerek düşündürürmüş. Kimi düşünürken güldürürmüş, kimi acı acı güldürürmüş. Kimi acıyı dindirirmiş güldürürken, kimi ince, kimi kalın dalga geçermiş dünyayla; kimi de kendini çok ciddiye alanları oynar, anlatır, onların haline güldürürmüş.

Hep aynalar tutar güldürücü amcalar, abiler, ablalar.

Lunaparktaki aynalar pavyonu gibidir bizim sahneler. Bazen büyüten, bazen küçüten, bazen yamultan, bazen doğrultan aynalar tutarız. Kimi zaman da olduğu gibi gösteren aynalar.

Aynalar, aynalar. Bazen dışını gösterirken insanın içini yansıtan aynalar.

Bütün sevdiği işi yapanlar gibiyim ben de. Ben, güldürücü amca, o kadar eğleniyorum ki tiyatro yaparken, sinemada, TV’de oynarken, kabarede ya da bir köy meydanında güldürücülük yaparken. Öyle bir keyifleniyorum ki izleyenler gülüp eğlenirken, kahkahayı patlatıp dertleri, hastalıkları korkutup kaçırıyorlar diye bayram ediyorum.

Devamlı tatildeyim sizin anlayacağınız. İnsan yaptığı işte çok eğlenince daha üretici olabiliyor; herhalde onandır böyle tatil çocuğu gibi orada burada koşuşturmam.

Tatil bitince ben de doğru dürüst bir işe girip, bir balaya sap olurum belki. O zamana kadar güldürücülüğe devam.

Bugün tiyatroya gitmeden hastaneye uğramam gerek.

Ben güldürücü olunca Saide eczacı oldu. Şimdi yine “uf” olmuş, karnı ağrıyor. Gidip onun hastalığını korkutmam lazım.

Düzene Uygun Kafalar ya da Hayal Gücü Hapiste

Çocuklar oyuncak alamazlar, kendilerine alınan oyuncaklarla oynarlar. Oyuncakların önerdiği hayalleri kurarlar.

Oyuncağın yapıldığı malzeme çocuk için çok önemli değildir.

Oyuncağın malzemesi ona sunulacak olan yaşam biçiminin hammaddesidir. O malzemenin yaşamını nasıl etkileyeceğinin bilincinde değildir çocuk. Ya da çoğu kez değildir, uyarılmaz da...

Büyükler, çocuk bilincinin varlığından bile haberdar değildir. Aslında çocuğun hakları, bilinci, düşünme özgürlüğü pek umurlarında da değildir.

Yapılıp bozulabilecek, doğal malzemelerden üretilmiş oyuncaklar yerine, plastik bir yaşama hazırlanmaları için plastikten kızlar, erkekler, atlar, arabalar, tanklar, tüfekler yığılır önlerine hep.

Büyükler, oyuncaklar aracılığıyla istedikleri yaşam biçimine kurarlar çocukları.

Çocuklar kurulabilecek, sırtındaki anahtar çevrilerek hareket etmesi sağlanacak oyuncaklardır onlar için.

Baktılar yay boşalıyor, yeniden kurarlar.

Oyuncaklar, büyükler dünyasının küçültülmüş, çek-tirilmiş bir halini sunar ve o hale kurar hep çocukları. Plastikten anneler, babalar, evler, arabalar... Tabancalar, toplar tüfekler, uçaklar, trenler, roketler, helikopterler... Bilgisayar savaş oyunları...

Büyükler dünyasının küçültülmüş bir haliyle oynayıp, geleceğe hazırlanmaları istenir.

Kaçmalar, kovalamacalar... Asmalar kesmeler...

Uyusun da büyüsün ninni

Herkesleri öldürsün ninni...

Hep o yensin ninni

Savaşları kazansın ninni...

Oyuncaklarla geleceğe kurulur çocuk bilinci ve bilinç üstü, hem de altı, sağ, solu, önü, arkası. Hep sobelenir.

Büyükler dünyasından küçükler dünyasına saldırı, oyuncak top ateşleriyle başlar. Çocuğun hayal gücü top-la, tüfekte, uçakla, helikopterle, süper ve de mega süper kahramanlarla işgal edilir. Kontrol altına alınır.

Hayal gücü ele geçirilip hapse tıklılır.

Çocukları ehlileştirip, düzene uygun kafalar yaratmak için kullanılır oyuncaklar.

Oyuncakların önerdiği yaşam biçimine, uygun adım marş ilerlemeleri için sırtlarındaki yay kurulur; çocuk yaşamın içine salınır. Yay boşaldığında onu yeniden kuracak bin bir yöntemle donanmıştır sistem.

Çocuğun kendine özgü bir dünya yaratması başıbozukluk demektir. Başıbozukluk, sunulan oyuncaklarla denetim, hatta sıkıdenetim altına alınır.

O ancak sunulan dünyayı kullanabilir, ama değiştiremez.

Malın sahibidir, ama yaratmaz.

Yaratıcı düşünce, oyuncaklarla elinden alınır. İlk oyuncakla sıkıyönetim ilan edilmiştir.

Akıl başa gelmeye başlayınca içimizdeki çocuk "Kurtar beni, kurtar kendini!" diye fısıldamaya başlar. İş isten geçmiştir; ama çocuk susmaz...

Çocuklar susmazlar. Devamlı fısıldar çocuk. Fısıltıları, bize yapılan bu büyük haksızlığa niçin ortak olduğumuzu sorar. Sorar. Hep sorar. Susmaz.

Çocuklar susmazlar. Sürekli aynı şeyi sorarlar.

"Niye, niye, niye, niye, niye? Niye sen de katılıyorsun bu suça?"

Fazla kafamızı karıştırmasın diye kesiveririz sesini. Oyuncaklarla bize önerilen dünyaya uyum sağlayacak yaşa gelmişizdir. İşimiz değiştirmek, sorgulamak değil; kabul etmek, uyum sağlamaktır. Oynadığımız oyuncakların gerçek boyutlardaki halleri elimizin altındadır. Gerçek anne, gerçek baba, gerçek top tüfek, tabanca, bomba. Gerçek sarışın kız, gerçek yakışıklı oğlan. Gerçek futbol topu, gerçek araba, motosiklet...

Oyuncaklar büyümüş, bizi kendi dünyalarının içine almışlardır artık. Biz de onlardan biriyizdir. Çocukluktan beri hazırlandığımız dünyanın bir parçası olmuşuzdur.

Rüyamız gerçekleşmiş, birer oyuncak olmuşuzdur.

Bize daha çocukken önerilen dünyayla bütünleşmek-
ten, uyum sağlamaktan daha büyük bir mutluluk olabi-
lir mi!!!

**İçinizdeki sesi kesilmiş, hayal gücü
işgal edilmiş çocuğun sesini kısımayın.**

Ona kulak verin. Gırtlakını sıkıp, boğmaya çalışmayın.

Sizi yok olup gitmekten, robotlaşmaktan korumaya
çalışıyor o.

Hem kendi canını, hem sizi kurtarmaya çalışıyor. Sizi,
oyuncakların oyuncağa dönüştürmesinden korumaya
çalışıyor var gücüyle.

**İçinizdeki çocuğu sürekli hatırlamak,
onun sesine kulak vermek için, ona bir
oyuncak alın. Koyun masanızın üstüne ya
da başucunuza.**

**Sürekli korumanız gereken o minik yav-
runun anlatacaklarına kulak verin.**

Çocuktan ayakları yere sağlam basan bir gence dönüş-
mesine, önünüzü aydınlatmasına olanak sağlayın.

**Sarın sarmalayın, sürekli sıcak
tutun içinizdeki genci. İçinizde
yatıyor ebedi gençliğin sırrı.**

Oynasın aldığınız oyuncakla. İlerisi için önerilen yaşam biçiminin yalnızca kullanıcısı değil, yapbozcusu, yaratıcısı olabilmeye hazırlayacak bir oyuncak alın kendinize saygıdeğer büyükler.

İyi de peki ne alacaksınız?

Nerde Trak Orda Bırak

Bu yazıdakilerin tamamını
ben uydurdum. Gerçek olaylarla
ve kişilerle benzerlik göstermesi
tamamen rastlantıdır.

**İnsanın başına gelecek en büyük felaket-
lerden biri, içimizdeki gencin birdenbire
karşınıza dikilip hesap sorması olsa gerek.**

Düşünsenize; artık devrini tamamladığını, geçmişte
kaldığını düşündüğünüz asi, genç, sorgulayan, değiştir-
mek isteyen yanınız birdenbire içinizden, zorla uyuttu-
ğunuz uykudan uyanıveriyor...

Hesap sormaya başlıyor.

“Ne oldu sana? Ne bu halin?”

“Neden bu kadar korktun ki bu hale getirdin kendini, yaşamını?”

“Niye teslim oldun? Niçin ellerinle boğdun, öldürdün içindeki çocuğu?” diye hesap soruyor içinizdeki genç... Haydaaa... Al başına belayı.

“Yaldızlı laflarla, iyi uydurulmuş bahanelerin her rengiyle bezenmiş teslim bayrağını ne zaman çektiğini hatırlıyor musun?” diyor.

“İçindeki yaşam ateşini niye söndürdün?”

“Niye sana bağışlanmış bu mucizeyi başkalarıyla paylaşmadın da küllenip gitmesine izin verdin?” diye soruyor. “O pırıl pırıl benden, bu renksiz, kokusuz, kafası pas tutmuş adamı nasıl çıkardın?..”

“Bu sıradan, orta sınıf ahlakının ikiyüzlülüğüne teslim olmuş, tek tip adamı nasıl yarattın?”

“Bu ne beceriksizlik, bu ne şapşallık...”

“Bu ha bire, ‘Benden sonra tufan, bana dokunmayan yılan bin yaşasın, ne sağcıyız ne solcu futbolcuyuz futbolcu, takma kafana tokadan başka şey... Nerde trak orada bırak...’ diyen adama nasıl dönüştürdün kendini?”

Kaldırmış başını içinizden gençliğiniz, ha bire soruyor...

Genç, soracak sorgulayacak. “Bana niye yaptın bunları, ben sana ne kötülük ettim ki?..” diye soruyor işte.

Hadi cevap verin bakalım.

“Nasıl başladı bu korkunç değişim; sevgiye olan inancını yitirince mi?”

“Ne kendine, ne çevreye, ne insanlara saygısı olmayan hırslı, açgözlü, tüketim manyağı yaratığın içine yerleştirilmesine niye izin verdin?”

Her sabah aynada yüzüne bakıp büyük bir keyifle ve gururla çok başarılı bir çizgiyi yakaladığın için kendinle övünürken, bir de aynanın arkasından kendine bir bak-sana.

Aynaya bakan sana bir baksana... Olduğun yere gele-bilmek için çöpe attığın sana bir baksana...

Ne oldu ülkülerine, çok değer verdiğin düşüncelerine? “Herkes gençken solcu olur canım, sonra bir yaşa gelince de aklı başına gelir!” diyenler sürüsüne nasıl katıldın?

“Biz sefalette değil, refahta eşitlik istiyoruz...” derken yalnızca kendi refahını düşünen, onun uğruna en yakın-larını bile harcayan, meslektaşlarının arkasından bin bir komplo kuran birine nasıl dönüştürdün kendini?

Niye “Herkes eşittir, ama bazıları biraz daha fazla eşittir” kervanına katıldın?

Aman Allahım, “Çek git lan başımdan” da diyemezsi-niz. Atsan atılmaz, satsan satılmaz. Hayır, yani başkası-nın gençliği de değil ki, içeri tıktırasın, işkence ettiresin, susturasın... yapasın bir yargısız infaz, yallah, toz olur gider.

**Kalkmış içinden hesap soruyor gençliğin.
Sanıyordun gitmiş uzak bir ülkeye, gelmez
bir daha geriye... Gelmiş hesap soruyor...**

Bildiğin sen canım. Sen...

Meğer içinde oturur sessizce izlermiş olan biteni. İzlermiş ki, bir gün gelsin ona yaptığın haksızlıklara başkaldırsın.

Ülkemizde sabahtan akşama, akşamdan sabaha genç-lerin hakkı yeniyor. Ne doğru dürüst eğitim alabiliyor-lar, ne sağlık hizmetlerinden faydalanabiliyorlar. Sanat

olaylarını izleyemiyorlar. Sanat yapma, yaratma, yorumlama, içlerindeki bin bir rengi ortaya çıkarma haklarını kullanamıyorlar.

Okusalar da, okumasalar da iş bulamıyorlar. Dost bulamıyorlar, eş bulamıyorlar, ev bulamıyorlar.

Arkası sağlamlar, torpilliler hep yeteneklilerin, hakkı olanların önüne geçiyor.

Adam kayırma illeti toplumu giderek daha büyük ümitsizliklere sevk ediyor.

Hal ve durum böyleyken siz siz olun; evinizdeki, işyerinizdeki, çevrenizdeki gençlerin hakkını yemeyin. Onların bu kokuşmuşluğa, bu çürümeye başkaldırmaları, sizin rahat kış uykularınızı kaçırmassın. Siz de onların yaşındayken düzeni değiştirip daha adil, daha insancıl bir düzen kurmak istemiyor muydunuz?

Peki ne oldu size? Nerde yanlış yaptınız?

Siz siz olun, gençlerin hakkını yemeyin. Hele içinizdeki dünyayı sevgiyle, barışla kucaklamak isteyen gencin sesini kısıp, ona haksızlık etmeyin.

Bırakın yaşamınızı sizin deneyimlerinizin yol göstericiliğinde o yönetsin.

Asker Mektubudur, Görülmüştür...

Dönüşüm muhteşem olacak demiştim.

Öyle oldu.

Yürüyerek çıkmıştım.

Özel uçakla dönüyorum.

Selimiye Kışlası'nda 1. Ordu Karargâhı'nda tamamlamıştım askerliğimi.

Tuzla Piyade Okulu'na dönüş yapıyorum.

O zamanlar isim yapmamış, kimselerin tanımadığı, içindeki ateşle bütün engellere meydan okumaya hazır genç bir oyuncuydum. Askerde geçen zamanı iyi değerlendirmeye kararlı gitmiştim. Yurdumun dört bir yanından gelmiş, çok farklı sosyal katmanlardan kardeşlerimle, bana çok şeyler öğreten günler geçirmiştim. Biriktir-

diğim bütün paramı harcamıştım askerde. Mesleğimden uzak kalmamak için ha bire okumuştum. “Askerde nasıl kitap okudun?” demeyin! Eğitim aralarında okuyabilmek için kitapları forma forma yırtar katlayıp ceplerime doldururdum. Hey gidi günler hey... Komutanları askerde de sanat yapılabileceği konusunda ikna edip Cahit Atay’ın *Pusuda* adlı güldürüsünü sahneleyerek Edremit Piyade Tugayı’nın büyük yıldızı olmuştum. Yani sivilden önce askeriyede büyük isim yapmış bir piyade starıydım bir zamanlar. Sonraki yıllarda her oyunda iki bin seyirciyi yakalamak biraz zor oldu. Hatta çok zor olduğunu itiraf edeyim. Orduda daha çok tiyatrosever var demek ki! Çıkardım sahneye, aşağıda iki bin tane üç numara tıraşlı, esmer adam oturmuş, gözlerini dikmiş, nefeslerini tutmuş... “Bu herif şimdi n’apacak?” diye sana bakıyor... Oyun bitince alkıştan yer yerinden oynuyor.

Askerde, Cahit Atay’ın üç erkek oyuncuyla oynanabilen *Pusuda* oyunuyla, Atatürk’ün Özdemir Nutku tarafından oyunlaştırılan *Nutuk*’u tiyatrocuların hayatını kurtarır.

Eh, işte böyledir... Erkekler on sekiz ay askerlik yaparlar, ömür boyu anlatırlar... Kimi de bir ay bedelli yapar; onların maceraları film bile olur...

Dönüşüm için teklif iki ay önce geldi.

“Sen artık Silahlı Kuvvetler’e geri dön” dediler.

“Ben birinci seferde çok eğlenmiştim” dedim.

“Bu sefer üste para vereceğiz” dediler.

“Eski arkadaşlarım çok kıyak delikanlılardı. Onlar gibisi bulunmaz” dedim.

“Bu seferki manga arkadaşların da çok esaslı” deyip, bizim yeni mangayı saydılar. Özcan Deniz, Yavuz Bingöl, Levent Kazak, Ercan Saatçi, Yiğit Özşener, Küçük

İskender, Nazif Uslu, Fethi Kantarcı, Gökhan Özoguz, Mehmet Günsur, Zühtü Bayar... Ha bire sayıyorlar...

“Peki hatunlardan kimse yok mu bu işte” diyecek oldum... Aman aman...

Pelin Batu, Seray Sever, Deniz Türkali, Özlem Tekin, Anta Toros, Şebnem Schaeffer ayrıca ille de ve de genel istek üzerine Meral Okay. Canım, beni kandırıp Bodrum’dan yeniden askere yollamak için her dümeni yaptılar. “Bedelli askerlik yapan on kişinin öyküsünü ve de bütün bedellileri anlatan müthiş bir filmde olacaksın. Üstelik film süresince bütün kadro askerdeymiş gibi Tuzla Piyade Okulu’nda yatıp kalkacak, karavana yiyecek... İyice havaya girmeniz için yeniden askerlik yapıyormuş gibi yaşatacağız sizi” dediler. Doğal olarak, “Lan oğlum, bu yaştan sonra millet askerden yırtmak için üste para verip bedelli gidiyor. Ben onların hikâyesini anlatmak için en az on bedelli askerin bedelini isterim” dedim.

Filmin prodüktörü Abdullah Oğuz, Bodrum Türkbükü’ndeki Mavi Otel’de kurduğu karargâhından, “Emrin olur abem” dedi...

Gelsin uçak... Havaalanında helikopter bekliyor. Direkt Tuzla.

Tuzla Piyade Okulu’na dönüşüm muhteşemdi. Nizamiyeden içeri girdikten sonra neler olacak?

Belki de bu çok ilginç filmin kamera arkasını, bol fotoğraflı yazıp, iyi para veren bir gazeteye satarım. Artık hangisi elini çabuk ve nakit tutarsa...

Efendim, uzun sözün telgrafı, ben yeniden askere gidiyorum. Levent Kazak’ın yazdığı, Mustafa Altıoklar’ın yönettiği *O Şimdi Asker* filmi dün çekilmeye başladı. Ben bugün çekimlere katılıyorum. Bodrum’da tatil yapı-

lım derken Tuzla'da askerlik günleri. Rahmetli annem hep söylerdi: "İnsan neyim dememeli, n'olacam demeli." Bizi orada yalnız bırakmayın, ziyaretimize gelin. Gelirken eli boş gelmeyin. Bir tanıdığınız varsa torpil yapın, beni orduvine aldırın. Haftaya asker mektubumu bekleyin.

"Sevgili babacığım, anacığım, kardeşlerim, bacılarım, emmilerim, yeğenlerim; önce hepinize selam eder, büyüklerin ellerinden, küçüklerin gözlerinden öperim... Ben bildiğiniz gibi Tuzla'da, Meral Okay, Suzan Aksoy, Şebnem Özinal ve Pelin Batu'yla askerlik yapıyorum... Halimi sorarsanız..."

Biz burada şafağın sökmesini bekliyoruz. Siz nerede, neler bekliyorsunuz? En azından yaşamınızda farklı bir şeyler olmasını diliyorsunuzdur.

Değişikliklere gebe, yaşamı yeni baştan kuracağınız, kurgulayacağınız, her şeyi değiştirebileceğiniz daha özgür bir güne doğmasını istersiniz şafağın...

Askere gidenler tezkere gününe kilitlenir. Terhis olup sivil yaşamda hayatlarını yeni baştan kuracaktan güne ne kadar kaldığını akıllarından hiç çıkarmazlar. Sivil yaşama yeni baştan, ama ne tür değişikliklerle, nasıl merhaba diyeceklerini konuşurlar hep aralarında. Askerliğin koşulları zor gelir özgürlüğe alışık taylara... Dörtmala başıboş koşan taylar belirli bir süre dizgine vurulur.

Disipline sokulup uyumlu bir biçimde koşmaları istenir. Askerlik onları sınarken, askerlik yapanlar da kendilerini sınarlar. Sonra her askerlik yapanın beklediği

gün gelir; şafak... Şafak söker... Tezkere günü gelir, tay dizginleri koparır... Dörtnala dalar yaşamın içine... On beş gündür Tuzla Piyade Okulu'nda ikinci askerliğini yapıyorum.

O Şimdi Asker filminin ekibi şenlikli... Oyuncusu, şarkıcısı, türkücüsü, yazarı, çizeri, popçusu, şairi... Almanya'dan, İtalya'dan, Avustralya'dan gelmiş... Babil Kulesi gibi film.

Dünyanın dört bir tarafından gelmiş bir sürü birbirine benzemeyen bedelli askerlik öyküleri. *O Şimdi Asker* bu birbirine benzemez adamların ne kadar benzediklerini, senden çok farklı olanın nasıl sana benzediğini, insan özünün aynı temele, sevgiye dayandığını anlatan heyecan verici bir film oluyor. Eh, biraz ekipten söz etmek farz oldu... Önceden söyleyeyim, çok kalabalık bir ekip ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nin desteğiyle çekilen bu filmde çalışan herkesten söz etmek olanaksız... Ben en yakınımıdakilerden biraz söz edeyim. Mehmet Günsur bu filmde oynamak için İtalya'dan geldi. Küçük İskender Türkçenin yaşayan en büyük şairlerinden biri. Bu film beşinci filmi. Oyuncululuğu da şairliği kadar etkileyici... Athena'nın solisti Havuç Gökhan, ilk defa sınıyor kendini oyunculukta, öğrenmeye açık, kendini farklı bir disiplinle sınamaktan korkmayan ve de sette hiç susmayan yeni bir dost. Bir şeyi belirtmekte yarar var.

Bu filmin kadrosundaki herkes çok ünlü olduğu için, kimsenin kimseye poz atacak hali yok. Bu kadar ünlü ve usta adamların rütbelerini söküp atıp, bir arada bu filme gönül vermeleri de başka bir tat katıyor çalışmaya. Hırğür yok mu? Olmaz olur mu... Bağırış çağırış,

farklı bakış, tartışmalar olmadan iyi film çekilebilir mi? Askerlikle ilgili film çekiyoruz, ama sanatta emir demi-ri kesmediği için, herkes kendi bakışını özgürce orta-ya koyuyor. Daha doğrusu filmin yönetmeni Mustafa Altıoklar'la kendi bakışı arasında bir sentez yaratmaya çalışıyor. Bütün bunlar da filmin hayrına oluyor. Bize olanaklarını, kışlalarını, evlerini, dostluklarını açan Silahlı Kuvvetler mensupları, "Valla bu sizin iş çok zor-muş" diyorlar.

Bizimle birlikte çalışan danışmanımız Binbaşı Mete Karsak filmin iyi olabilmesi için Piyade Okulu'nu sefer-ber ediyor. Özcan Deniz, Yavuz Bingöl, filmin senaristi ve başrollerden birini oynayan Levent Kazak, Ercan Saatçi, Cüneyt Çalışkur, Naci Taşdöğen, Metin Belgün, Zühtü Erkan, Yunus Günce gündüzleri sıcağa, geceleri ayaza ve içinde boğuştuğumuz çamurlara rağmen neşe-lerini yitirmeden işe asılıyorlar... İyi ki tatilimi bırakıp bu maceraya katıldım... Ha, ne mi oynuyorum: Avust-ralya'dan Sydney'den oğluyla askerlik yapmaya gelmiş yabancı işçi Hüseyin Kapusuz'u; pek sevdim. Oğlumla aynı bölükte askerlik yapıyorum, yalnız oğlum tek keli-me Türkçe bilmiyor. Oğlumu, filmdeki adıyla Seyfi Pol'ü, Fethi Kantarcı oynuyor. Pek de güzel oynuyor.

Benim şafak iki gün sonra sökecek, filmdeki işim bitiyor; tiyatronun turnesi başlıyor. Ver elini Bodrum Kale-si, Datça Açık Hava Tiyatrosu, İzmir, Çeşme, Bornova...

Canım, biz bu filmde şenlikli bir şafak söktürmek için var gayretimizle uğraşıyoruz.

Kendi şafağınızı da şenlikli bir hale getirmek sizin elinizde...

Kurulu Düzen

Hapishanesinden Fırar

Olduğu yerden uzağa gitmek için tatile çıkar insanlar. Alışkanlıkların, günlük yaşamın cenderesinden kurtulup kafalarına göre takılabilmek için seferberlikler ilan ederler.

Kimi yazın, kimi kışın tüymeyi dener kurulu düzen hapishanesinden.

Binde biri yırtar.

Kurulu düzenden dışarıya tünel kazar; kaçır gider. İzini kaybettirir.

Binde birin dışında kalanlar tıpış tıpış döner. Ellerini uzatır kelepçeye yeniden, teslim olur can sıkıntısına. Teslim olur tekdüzeliğe. Dokuzdan altıya iş, sonra yol,

ev, TV, yatak. Sabah kalk, büyük kentin keşmekeşinde, düş babam yine yollara.

Her gün aynı terane.

Geçim sıkıntısına, suratsız patrona, lanet müdüre, sıkıcı çalışma saatlerine hep tatil hayalleri kurularak katlanılır.

“Ah bir atayım kendimi deniz kenarına. Şöyle güneşin altına serilip kemiklerimi dinlendireceğim lan. Yataktan plaja, plajdan yatağa; hep yatacağım.”

Çoğumuz, birtakım işleri yapar, işler içinde debelenir dururken de yaptığımız işten sıkılır, hatta nefret ederiz. İşimizle kurduğumuz tatsız ilişkiyi özel yaşamımıza yansıtır, evdeki hayatımızı da cehenneme çeviririz.

Soluklanmak için hep tatil hayalleri kurarız. Hafta sonu, hiç olmazsa iki günlüğüne başka biri olabilmek, ben de varım diyebilmek, kendini fark etmek ve ettirebilmek için çeşitli tatil hobileri icat eder dururuz. Yan uğraşlarımızın da asıl uğraşlarımız kadar önemli olduğunu aklımıza bile getirmek istemeyiz. Ya da başkalarının uydurduklarına uyarlayıveririz kendimizi.

Kurduğumuz her düzen, bir süre sonra bizi emiyor. Bizim kurduğumuz ev, iş, yaşam biçimi düzenleri bizim iktidarımıza başkaldırıyor, gücü ele geçiriyor. Bizi tutsak kılıyor.

Bu tutsaklıktan kurtulmanın tek çaresi işe, aşka, ilişkilere, kendine, sevdiklerine her gün yeni bir heyecanla başlamanın kişiye özel yolunu bulmakta gizli.

Kendimizi içine tıktığımız düzenlere hayranlık duyarak ıskahıyoruz yaşamı.

O kadar bayılıyor ki bize önerilen yaşam biçimlerine, hemen içine yerleşip sefasını sürmeye başlıyoruz. Üstelik başkalarının da bizim gibi yaşamasını arzuluyoruz. Bana benzeyen, benim gibi yaşayan ne kadar çok kişi olursa o kadar uzaklaşırım yalnızlıktan...

Bu yanılgı bireyi daha büyük, daha kalabalık yalnızlıklara sürüklüyor.

Bunaldık mı da gelsin tatil. Her derde deva. Kendimizi değil, kafamızın içindekileri gezmeye götürüyoruz. Güneşin altında uyumalarını sağlayıp, daha da güçlendirip dönüyoruz. Bıraktığımız yerden yeniden başlıyoruz.

Ama yaşamı sürekli bir tatile çevirme rüyası hep kafamızın içinde. Çoğumuz yaşamı, bize sunduğu bin bir mucizenin tadını çıkarıp, sürekli bir tatile dönüştürmekten korkuyoruz. Üstüne bastığımız ve çok sağlam olduğunu düşündüğümüz bütün düzenlerin altında milyonlarca tünel kazılıyor. Yere kulağınızı dayarsanız, sesleri duyacaksınız.

Sürekli tatile geçiş yapabilmemiz için, toprağın üstüne uzanıp aşağıdan gelen seslere kulak vermek gerekiyor. Sonra sırtüstü yatıp güneşe bakarsınız. Evet efendim, her şeyi iyileştiren, tenimizi, düşüncelerimizi ısıtan güneşe bakıp yaşamın en önemli sorusuna cevap üretmek zorundayız. En önemli uğraşımız bu olmalı.

“Yaşamımı sürekli bir tatile nasıl dönüştürebilirim?”

“Yaptığım işi nasıl daha çok eğlenerek yapabilirim? İşime de, kendime de yeni bir bakış açısı getirerek yaşamımı nasıl bir şenliğe dönüştürebilirim?”

Bu soruları yanıtladığınızda güneşin yeniden doğduğunu görürseniz sakın şaşmayın.

Gerekirse, çok büyük bir yüreklilikle kendine yeniden başla arkadaş.

Yaşama, kendine yeni baştan başlamanın yolunu keşfedenler kurulu düzen hapishanesinden kurtuluyor. İçlerine tıklandıkları hücrelerin duvarlarını yıkıyor. Güneş doğuyor içlerine.

Bırakın doğsun güneş.

Her Yol Bodrum

Bodrum'da Avantadan Lavanta

Bodrum'a gelin. Bodrum'da hayat bedava. Her şey sudan ucuz... Hatta beleş. Tabii Bodrum'a geldikten sonrası beleş.

Önce Bodrum'a gelme parasını denkleştirmeniz gerekiyor. Artık onu ayarlarsınız canım. Siz bence dönüş parasını da sağlama alın. Ne olur ne olmaz. Bir uçak ya da otobüs bileti; ya da arabanız varsa benzin parası... Olmadı, otostop, artık herhangi bir şekilde kendinizi atın Bodrum'a... "Ailecek nasıl otostop yapacağız?" demeyin... Kamyonlar ne güne duruyor? Yükten çok, insan taşır yazın kamyonlarımız...

Toplu katliam kamyonları vızır vızır.

Siz de tatilinize heyecan katmış olursunuz.

Gelmeden Bodrum'da evi olan ahabpların, teknesi

olan arkadaşların hatırlarını sorup ne zaman orada olacaklarını öğrenip, tatilinizi denk düşürürsünüz.

Böylece kalacak yer sorununuz ortadan kalkar. “En iyi yazlık ev, arkadaş, akraba evi; en iyi tekne, arkadaş teknesidir” prensibini benimsemekte yarar vardır. Zaten Bodrum’daki evlerin, teknelerin yüzde doksanı boş duruyor. Bence değerlendirmenizde yarar var. Görüyorsunuz, kalacak yer parası sorun değil...

Gelin siz, Bodrum’a gelin...

Bir kere buraya vardınız mı, gerisi kolay. Kıyılar halkındır... İstedığınız yerde yüzebilir, piknik yapabilir, kendin pişir kendin ye takılabilirsiniz... Hatta kıyılarına kadar inen ormanları da yakabilirsiniz isterseniz... Ormanlar kimin? Devletin. Devlet kim? Sizin babanız. Adı üstünde, Devlet Baba... Ormanlar, kıyılar babanızın malı yani. Kim karışabilir?

İsterseniz kirletirsiniz... İsterseniz yakarsınız.

Gündüzleri plajlar midyeci, simitçi, sucu, mısırcı, bademci, kiralık şemsiyeci dolu... Getirin iki şemsiye. Birinin gölgesinde yatarsınız, ötekini kiralarsınız; öğlen yemeği paranızı çıkarırsınız. Gördünüz mü, bedava... Bodrum’a gelin... Akşam yemekleriniz hiç sorun olmaz. Her gün açılış var. Düğünler var... Yeni restoranların, diskoların, barların açılışları... Bodrum’da dükkânlar ha bire el değiştirdiği için açılışlar bitmek bilmiyor. Kalabalık gördüğünüz gürültülü her yere dalın. Bir açılıştır. O gün yemek içmek bedava. Her gün en az otuz-kırk açılış var. Ayrıca her akşam düğünler oluyor.

Oh, git ye, iç, oyna... Bedava.

Oğlan tarafı sorarsa, “Kız tarafının davetlisiyiz” der-

siniz. Kız tarafı sorarsa “Damadın akrabasıyız” dersiniz. Oh, ye, iç, gül, oyna... Çalkala yavrum çalkala...

Ayrıca nişanlar var... Sünnetler var... Canınız helva çekerse ölü evlerini ziyaret edersiniz. Hepsi bedava!

Bodrum’un arkeolojik kalıntıları, müzesi, kalesi, sualtı müzesi, antik tiyatrosu var ama... Herhalde tatilinizde buralarda zaman yitirecek kadar kıro değilsiniz.

Aman plajda kitap mitap okumayın. Başınıza güneş geçer. Okumayın, zaman kaybı. Geceleri zaten isteseniz de okuyamazsınız gürültüden.

Çıkın dolaşın.

Eğlenmek için paraya filan gerek yok... Diskolara, barlara girmenize de gerek yok. Bodrum gürültünün başkenti olduğu için her yerden ayrı müzik geliyor... kulağa ziyan desibelde, güm be de güm güm...

Canım, Bodrum’un tamamı diskokent; oynayiverirsiniz yollarda, sokaklarda... Burada, “gürültü yapmayan fark edilmez” prensibinden yola çıkılarak iş yapıldığı için, yakında avukatlar, mimarlar, bakkallar, manavlar, doktorlar, eczacılar da müzik yayınına başlayacak... İşte o zaman tatilin tadına doyum olmayacak.

Giriyorsun sokağın bir ucundan, başlıyorsun oynamaya... Diskonun önünden geçiyorsun... Anaa, farkına varmadan başlamışsın sallanmaya, kıvırmaya... Ohh, ailecek kıvrarak geziyorsunuz. İki adım sonra türkülerin önüne gelmişsin... Bırak kendini Anadolu ezgilerine... Bir bakıyorsun türküler çağırıp halay çekerek ilerliyorsun...

Oh, Silifke’nin yoğurdu, kız seni kimler doğurdu...

Yandan yavrum... Yandan hanım...

Oh, yandan oğlum yandan...

“Anaa, n’oluyor lan bize, niye yamuk yürümeye başladık?” Eh, rap çalan diskonun önünden geçiyorsunuz... Sonra yollarda bir sürü şöhret dolaşıyor. Az ünlüler, çok ünlüler... Her taraf çiçek dolu... Yol yol çiçekleri, ver ünlülere. Bak o da bedava. İstanbul’da olsan tonla para vereceksin çiçekçilere... Sonra geceleri İstanbul’un havai fişeklerini aratmayacak orman yangınlarımız var. Otur seyret, bedava.

Siz hâlâ oralarda duruyor musunuz?

Toplanın, koşun gelin Bodrum’a. Böyle avantadan lavanta tatil kaçırılır mı?

Gül ki Dünya Seni Kucaklasın

Sonunda kendimi Bodrum'a attım. Tiyatro tatile girdi; turneler bitti. Gelen üç film ve bir dizi teklifini çeşitli bahaneler uydurarak auta attım. Doğrusu, hiçbirinde de aklım kalmadı.

Bütün yazımı bir büyük kabarede geçirmeye karar verdim. Muhteşem, benzersiz, görmelere seza Büyük Bodrum Kabaresi'nde... Muhteşem bir gösteridir yazları Bodrum... Arada bir tekler, bazı tatsızlıklar olur, zaman zaman fazla coşulur çevreye rahatsızlık verilir... Bazen kız alınır, bazen kız verilir...

Bazen düğün olur, bazen cenaze...

Kimi gün güzeller çıkar meydana...

Kimi gece bir hır çıkar meydanda...

Muhteşem bir tantanayla yirmi dört saat süren, ardı arkası kesilmeyen bir gösteri... Eğlenmeye gelenlerin eğlence malzemesini oluşturduğu bir kabare...

Eğlendirecekleri düşünülenlerin herkesten fazla eğlendiği bir kabare...

İzleyenlerin bazen hayretle, bazen utanarak, ama belli etmemeye çalışsalar da çok büyük keyif alarak izledikleri büyük bir kabaredir Bodrum.

Her köşe başında, her sokak arasında, her teknede, plajda, evde, bahçede ayrı bir gösteri... Kimi ücretli, kimi ücretsiz... Gök kubbe altında yüzlerce sahnesi olan muhteşem bir kabare. Ne yana dönseniz ayrı tantana, ayrı şamata... Hani New York'a "hiç uyumayan kent" filan deyip efsaneler üretiyorlar ya... Halt etmişler. Asıl Bodrum hiç uyumayan ve uyutmayan kasaba... Yirmi dört saat vur patlasın, çal oynasın.

Tiyatro bilimcileri, genelde kabare gösterilerini ikiye ayırırlar: edebi kabare (*cabaret littéraire*), eğlencelik kabare (*cabaret amusant*)...

Kabarede yersin içersin, gösterileri izlersin... Müzik vardır, şarkısı türküsü, cazı, pop ve de rock'ı... Dans, şiir, ayaküstü gırgırlar, skeçler, kısa oyuncuklar... Kuklalar, gölge oyunları... Şakalar, alaylar, felsefe kırıntıları, gülen düşünceler, kahkahalar havada uçuşur kabarede... İkili ilişkilerden politikaya, her şey ve herkes topa tutulur, dedikodusu yapılır, eleştirilir kabarede...

Kabare bir ruh halidir. Bir zincirden boşanma hali. Dalga geçerek olana bitene, yaşama, kendine bir dışarıdan bakma hali.

Kahkahalar atarak acılara dayanma gücünü artırma hali... Bırakıp kendini tatilin yumuşak döşegine, kendini yenileme halidir bu hal ve gidiş, gelip de bir türlü gide-meyiş, kopamayış.

Bodrum öneride bulunur... "Koyver kendini..." der. Kabare de kendini koyvermeyi önerir... Sıkıntılara, tatsızlıklara, çalkantılara dalga geçerek bakıp, geçmişten söz ederken gelecekle ilgili kehanetler düşürür akıllara...

Bodrum her zaman aşkın başrolde olduğu muhteşem bir kabare gösterisi... Herkes bu gösteride, ama ortasından ama kıyısından köşesinden yer almak, boy göstermek için Bodrum'a koşuyor...

Herkes hem izlemek hem de izlenmek istiyor...

Ben de bu şenliğin göbeğinde keyif çatmak, olanı bite-ni de size aktarmak için attım kendimi buraya...

Bekliyorum, bu tantana kaçmaz. Gelin.

Ama bilersiniz ki izlerken izleneceksiniz...

Eğlenirken eğlendireceksiniz...

Dalga geçerken sizinle dalga geçildiğini fark edeceksiniz...

Buyrun gelin, Büyük Bodrum Kabaresi başlıyor... Yaşamdan kırıntılar...

Üzüntüler, sevinçler...

Anılar, anılar...

Hepsi sizin için sayın bayanlar, baylar ve de arada kalanlar...

Hanımlar, beyler.

Bir türlü büyümemiş çocuklar...
Kahkahalar, üzüntüler, sevinçler.
Hepsi sizin için.
Gülerek yaşama meydan okuyanlar...
Yaşam dediğin bir lunapark.
Sahneyse yaşama ayna tutar.
Buyrun girin kabarenin aynalar pavyonuna.
Şenlik başlıyor bayanlar, baylar...
Buyrun, siz de katılın hanımefendiler, beyefendiler...
Bazen hoş, bazen koş babam koş.
Herkes kendi oyununda, kendi sahnesinde.
Tadı damakta bazen hoş, bazen mayhoş...
Bazen aydınlık günler, bazen loş...
Buyrun gelin, eğlenin, düşünün, gülün.
Gül, gül ki yüzünde güller açsın.
Gül ki dünya seni kucaklasın...

Koş Vatandaş Sen de Bodrum'a Koş

Bodrum'a gelir gelmez Torba Köyü'ndeki Torba Sanat Kulübü'nün önündeki iskeleye kuruldum.

Bilen bilir, ben genelde orada yazlarım. Sağdaki zeytin ağacının altındaki masa bana aittir. Soldaki biber ağacının altında biricik dostum, beni çok seven, bu yüzden de sürekli arkamdan konuşan Ferdi Özbeğen ve çete arkadaşları otururlar.

Sabahtan başlanır atışmalara, şakalara, dünyanın anasını satmalara... Kahkahalarla meydan okuruz insanlık hallerine ve halimize, hal ve gidişimize... Ferdi Özbeğen yeniden Büyük Bodrum Kabaresi'nin gece hayatında da boy göstereceği için kilo vermiş, yanında adları Orhan Durul ve Moris Palti adlı iki "badigard"la dolaşıp duru-

yor. “Yakında yine sahnelere dönüyorum, Bodrum’da yer yerinden oynayacak” diyor.

Nisan ayında Bodrum’a giderken Ferdi benden beş bin YTL borç aldıydı. “Evimi boyayacağım, içini, dışını, bahçeyi tanzim ettireceğim” diye... Evini boyatmış, bahçeyi tanzim ettirmiş, parayı yerinde harcamış.

Bana dönüp dedi ki, “Paramı hayırlı bir iş için harcadığımdan dolayı beni tebrik ettiler.”

“Ne hayrı baba, ver paramı geri” dedim.

“Evin önüne plaket koyduk, onu oku, sonra iste paramı” dedi.

Geçerken baktım plakette, “Bu yazlık evin restorasyonu ve bahçe tanzimi hayırsever sanatçı Ali Poyrazoğlu tarafından yaptırılmıştır” yazıyor.

Olaylar başladı... Benim bunlara anında cevap vermem lazım. Yaptıkları itliği bütün Torba halkı biliyor. Ferdi’nin evinin yedek anahtarı bende. Hastalık hastası olduğu için, gece bir şey olursa telefonla çağırdığında yanına yetişeyim diye vermişti...

İndim çarşıya, turizm bürosundan pansiyon arayan üç çocuklu bir aileyi aldım, yerleştirdim Ferdi’nin iki odasına, on günlüğüne... Ferdi aradı, “Hak ettim, bari on gün sende kalabilir miyim?” dedi. “Parasıyla niye olmasın” dedim.

Benim sandık odasında kalıyor şimdi...

Yaz şenlikleri iyi başladı...

Haftaya Büyük Bodrum Kabaresi’nden haberler vermeye devam edeceğim... Hemen toparlanın, televizyon dizilerinden izin alın, atın kendinizi Bodrum’a...

İsteyenler Çeşme’ye, Marmaris’e falan gider... Kendi düşen ağlamaz...

Koş vatandaş, sen de koş... Büyük Bodrum Kabaresi başlıyor... Koş, sakın kaçırma...

İlişkiler hoş, ışıklar loş... Durumlar çok ama çok hoş... Hanımefendiler, beyefendiler...

Koş vatandaş Büyük Bodrum Kabaresi başlıyor... Aman kaçırma koş, sen de yetiş...

Kâh çık Bodrum tepelerine, izle âlemi...

Kâh in Bodrum sahillerine, izlesin âlem seni...

Türkbükü'nde Grup Seks

Yaz gelince, yine Bodrum'a göçtüm. Şu anda terk edilmiş bir kovboy kasabası gibi Bodrum. Okullar kapandıktan on gün sonra tantana başlar. Şimdilik ev ziyaretleriyle idare ediyoruz. Sezon tam açılmadığı için magazinciler henüz teşrif etmediler. Onlar gelene kadar habersiz, boşlukta kalmayın diye ben üstleniyorum bu görevi. En son dedikoduyu, Bodrum'u çalkalayan bir aşk, kıskançlık ve aldatma öyküsünü Ali Poyrazoğlu Bodrum'dan bildiriyor.

Geçen akşam sosyetenin gözbebeği Türkbükü'nün sırtlarındaki, Şehir Tiyatrosu oyuncularından Erhan Yazıcıoğlu ve saygıdeğer eşleri Müge Hanımefendi'nin muhteşem malikânesindeyim. Bahçede mangal sefa-

sı yapılacak. Bu Türkbükü davetleri pek sefalı oluyor canım. Yiyip içiyoruz, sevgili dostlarım Hilda ve Arsen Yarman da var. Muhabbet iyi. Sucuklar, köfteler... Bak-tım bahçedeki kümesin içinde bir tavuk, hüzünlü hüzünlü dolaşıyor. Kümesin ortasında büyükçe boy bir kafes, içinde bir horoz. Erhan'ın sevgili eşi Müge, "Kocacığım, horozun da rakısını versen" dedi.

Bodrum'da herkes kafayı çektiği için, pek şaşırmadım. Barlarda dolaşan horozların zaten hepsinin kafası iyi. Erhan'ın horozu niye içmesin ki? "Çok içiyor" dedi Erhan. Bir horozu, bir tavuğu varmış. Horozla tavuğun düzenli aile hayatları olsun istemiş. Her sabah da taze yumurtaları topluyor. Oh, kümeste düzen yerinde. Horozu Denizli'den almış getirmiş. Fakat Bodrum'un havası suyu horozu bozmuş. Horoz hem kümestekini idare ediyor, hem de gözü dışarıda. On gün önce kaçmış kümesten, gece gelmemiş. Merak etmişler. Sabaha karşı dönmüş. Gece yine yok olmuş. Tavuk yumurtlamayı kesmiş. Erhan'ın sevgili eşi Müge şarlamış: "Bu Denizli'den getirdiğin tavuk ahlaksız. Gece hayatı var. Her gece kaçıyor. Bu işe bir son ver."

Eh, Erhan tiyatrocusu ya, horoz durumu çakmasın diye kılık değiştirmiş. Gece horozu izlemiş. Horoz duvardan atlıyor, tin tin tin, yandaki dere yatağından aşağıya iniyor. Erhan da arkasından. Tabii o horoz kadar kolay inmiyor ama iniyor. Horoz bayırın altındaki bir evin kümesine dalıyor. Oradaki tavuklarla al takke ver külah. İkisine üçüne bakmıyor, resmen grup seks.

Sabahlara kadar. Ev sahipleri bahçede yiyip içip, sofrayı bırakır yatarlarmış, sabah çalışanlar toplansın diye. Horoz bardaklarda kalmış rakıları içiyor, şarapları deviriyor. Yani gazeteci arkadaşların dediği gibi,

Türkbükü'nde resmen alkol ve seks duvarı aşıyor. Sonra, sabah olurken horoz efendi, hiç sesini çıkarmadan, ötüp mötüp ortalığı ayağa kaldırmadan sıvışıyor. Kendi kümesine dönüyor. Kümesinde tavuk eşi bekliyor, ama tık yok. Horoz efendi sanki bir marifet yapmış gibi ötüyor kendi kümesinde. Ha babam ötüyor. Ortalığı ayağa kaldırmıyor, kimseyi uyutmuyor.

Ertesi gün, Erhan yine horozun peşinde. Bu kez, horoz onu tanımasın diye kadın kılığına girmiş. Horoz yine alttaki komşunun kümesine dalıyor. Tavuk tüyleri havada uçuşurken, gecenin beşinde şak diye bütün ışıklar yanıyor. Ev sahipleri, çoluk çocuk bahçede. Erhan ve horoz yakalanıyorlar.

Horoz iş üstünde, Erhan da kadın kılığında horozunun gece macerasını izlerken. Komşu da biraz tuhaf! "Horozunuz tavuğumun namusunu kirletti. Zaten bu horoz daha önce de buraya dadandı. Horozumuzun gözünü kör etti. Zavallı hayvan kör dolaşmasın diye pişirip yedik" diyor. Karısı da, "Ben bu hafifmeşrep tavuğun yumurtasını çocuklarıma yediremem, alın bunu" diye tutturunca, Erhan, kadın kılığında bütün Türkbükü'ne rezil olmak için yüz YTL'ye kendisine zorla satılan tavuğu alıyor. Bir elde de horoz, dönüyor.

Tıkıyor hepsini kümese. Horozun manitası, kümesdeki tavuğa kuma geliyor sizin anlayacağınız. Ama tavuk kümesin malı olunca, horoz bu sefer ona da elini, yani gagasını, bile sürmüyor. Komşunun tavuğu komşunun horozuna nasıl görünüyorsa artık, hayvanın gözü dışarıda.

Türkbükü'nde böyle oluyor nedense. Horoz geceleri çıkıp yine başkalarının kümesine dalmak istiyor. Ha bire de ötüyor. Kafes alıp kafese tıkıyorlar. Suyuna da alışkın

olduğu için rakı karıştırıyorlar. Alışmış içiyor horoz.

Bodrum'un havasından mı suyundan mı ne, içiliyor. Horoz bir yandan rakıyı çekiyor, bir yandan da ötüyor. Şarkı söyler gibi ötüyor. Kulak verdim "Batsın Bu Dünya"yı andırıyor düttürüsü. "N'olcak bu işin sonu?" dedim Erhan'a. "Bana kalsa koyvereceğim horozu, hayatını yaşasın. Ama karın engel oluyor. Bu horoz sana kötü örnek olacak, seni de azdıracak diye engelliyor" dedi.

Ben bunları yazınca, hem evde, hem Türkbükü'nde kıyamet kopmuş. Erhan'ın karısı Müge, "Tekzip edeceksin o yazıyı; ben horozuma benzemem, başkalarının kümesine girmem, tavuklarına göz dikmem, diyeceksin" diye tutturmuş. Namus meraklısı bir alt villadaki komşusu, "Horozunuz gece bizim kümese girip tavuklarımın ırzına geçti. Vurucam o horozu namusumu temizleyeceğim" diye bağırıp duruyormuş.

Horoz yazıdan sonra çok popüler oldu. Fiyakası artsın diye horozu jöle aldım, götürdüm. Türkbükü'ndeki bütün sosyetik horozlar akşam oldu mu, kafalarına yarım kilo jöle sürüp öyle dolaşmaya çıkıyorlar. Horoz niye modayı takip etmesin ki? Çok popüler oldu bizim horoz jöleyi de sürünce, mega popüler. Tavuklar kümeslerden kaçıp onu görmeye geliyorlar.

Namus meraklısı komşu, tavuklar Erhan'ın kümesinin etrafında toplanınca "Dağılın lan orospular" diye havaya ateş ediyor çiftyle. Tabii adam sahildeki mayolu fıstıklara bakıyor akşama kadar, elini süremiyor, güneş de beyne geçince namus kumkuması kesiliyor. Horoz da durumdan şikâyetçi; konuştum: "Ali Abi ben mazbut bir yerde yaşasaydım böyle olur muydum? Doğru dürüst bir aile hayatım olurdu. Türkbükü'ndeyiz, herkes içiyor, ben de ortama uyuyorum. Herkesin gözü başkasının

tavuğunda, haliyle ben de bozuldum. Sen de yazınca adım çıktı. Tabii ben bu kadar meşhur olunca, Erhan Abi akşam barlara inerken, şöhretimden yararlanmak için beni de yanına alıyor. Kafama jöle sürmeye başladığından beri çok bakılan bir horoz oldum haliyle. Beni gören fistiklar da, ‘Ay horozunuz ne şirin, Türkbükü’nün meşhur zampara horozu bu mu?’ diye yanaşıyorlar. Eh, dolayısıyla Erhan Abi’yle ahbaplığa başlıyorlar. Karısı, Müge Abla bu duruma bozuluyor. Gece dönüyoruz tavuklar kümeste dırdıra başlıyor. Neredeydin bu saate kadar, hangi orospularla sürttün tripleri. Erhan Abi iyice ilgi çekeyim diye ad taktı bana; Kazanova, diye çağırıyor. Of, şöhret zor iş! Kaçıcam gidicem, dağ başında bir kümeste yaşıyacam.”

Horoz dertli, ha bire anlatıyor.

Horozun durumunu Erhan’a ilettim. “Kazanova diye ad takmışsın; yanında gezdirip şöhretinden faydalanıp hanımlara sarkıyormuşsun” dedim, çok sinirlendi.

“Vay deyyus, şöhret başına vurmuş. Ben daha genç bir horoz alıp koyayım kümese, fiyakasını bozayım da görsün gününü” dedi. Dediğini de yaptı, ama hiç iyi olmadı. Ortalık kan gölüne döndü.

Genç horoz kümese gelince bizim Kazanova, “Hoş geldin birader” filan yapmış, sonra da demiş ki, “Tavukların hepsi peşimde. Ben bıktım, hepsi senin olsun, ama şu benim benekli tavuğa dokunma.” Genç horoz da “Hadi lan moruk, senin yahni olma zamanın geldi. Benim işime burnunu sokma” diyesiymiş. Kazanova da demiş ki, “Tamam birader, şu aşağıki villaya kadar yarışalım. Sen kazanırsan ben kümesi terk ederim ama üç metre avans ver.” Genç horoz da, “Tamam lan moruk” demiş.

Yarış başlamış, genç horoz yaşlı horozu kovalıyor.

Kazanova namus kumkumasının evine doğru seyirtiyor. Genç horoz peşinde... Güüm... Çifte pathyor, genç horoz kanlar içinde yerde. Namus bekçisi komşu bağıyor: “Lan buraların iyice çivisi çıktı. Ulan horoz dediğin, tavuk kovalar. Bu, horozun peşinden koşuyor. Eşcinsel deyyus. Vurdum temizledim köyün namusunu.”

Erhan’la komşu birbirlerine girdiler. Baktım, Kazanova kenarda kıs kıs gülüyor. Kart horoz yedi genç horozun başını tabii. Her şeyi planlamış. Şimdi, bizim köyün horozu akşam oldu mu, jölesini sürüp, büyük şehirden gelmiş jölelilerle barlarda boy gösteriyor. Gelirseniz tanıştıtırım, bekârsanız size kıyak çeker, güzel kızlarla tanıştıtır belki...

Evet, Bodrum Türkbükü’nde ahval ve şerait böyle.

Sezon başlamadan bunlar oluyorsa, temmuz ve ağustosta neler olacak, varın siz hesap edin.

Hırsız Yengele Şarkıcı İstiridye

Yaz geldi, Bodrum'a Torba köyüne attım kendimi. Otuz yıllık arkadaşım Ahmet Sezerel'in Torba Sanat Evi'nin önündeki iskeleden bildiriyorum. Durum sakın, hava güzel. Torba'nın ünlüsü çoktur. Yalnız buradakiler Gltrkbk'nn medyatik ünlülerine benzemez.

Gürültüsü patırtısı olmayan bir köy Torba. nlleri de yle... Gülriz Sururi, Engin Cezzar, Bedri Koraman, Ayla Erduran, Ferdi zbeğen, Alev Sururi, Turhan Erol, Oya Başak, Yiğit Okur, Fatih rek, Fedon, Savaş Ay, Muazzez Ersoy, Perihan Altındağ Sözeri, Fatma Girik, Memduh n, Safiye Soyman, Emrah... Arkadaşlar "Sabah'taki yazılarında hep Türkbükü'nden söz ediyor-sun, reklamlarını yapıyorsun; biraz da Torba'dan söz et"

dediler. “Ben parmağımı sokarsam Torba karışır” dedim. “Bir şey olmaz, sen anlat, vatandaş aydınlansın” dediler. Günah benden gitti.

Eski dostum Ferdi Özbeğen’le, ki kendisi ünlü bir piyanist ve şarkıcıdır, bu kışı dargın geçirdik. “Yaza barışsınız, Torba zamanı gelince” demişti herkes, öyle oldu. Sanat tarihçileri ilerde merak ederler, belge ararlar. Sırf, geleceğe kayıt olsun diye anlatıyorum efendim!

Ferdi kışın başında bana bir mektup yazdı. “Canım kardeşim, büyük sanatçı, sevgili Ali Poyrazoğlu... Sana bu mektubu üzülerek ve sıkılarak yazıyorum. Benim için ne savruk herif diye düşünmezsin umarım. Yeni bir araba almayı düşünüyorum. Parayı tamamlamak için senin bana on bin dolar borç vermen gerek. Yani verme ni istiyorum. Artık istediğimi bildiğine göre benim bunu saklayacak şansım kalmadı. Yazmasam iyi olurdu, ama yazdım. Ok yaydan çıktı. Çok sıkıldım senden bu parayı istediğim için. Ama bir kere istemiş bulundum, onun için sen bu parayı ver. Olan oldu, mektup çoktan postaya atıldı. İnşallah mektup postada kaybolur...”

Mektup geldi, okudum, düşündüm, kendisine üç gün sonra bir mektup yazdım... “Sevgili kardeşim Ferdi Özbeğen, kendini üzme... Duaların kabul oldu. Mektubunu postacı kaybetmiş.”

Torba sezonu geldi, barıştık.

Arabayı almış. Nereden kaynak temin ettiğini sormadım. Bir arkadaşından borç almıştır. Günü gelince başka bir arkadaşından borç alıp kapatacak. Valla Maliye bakanı olacak adam. Torba sırtlarındaki malikânesine gittim. Bahçede bir zeytin ağacı var, onun altına iskemle atmış

oturuyor. “Hayrola” dedim. “Bu yazı burada geçireceğim, bütün bahçeyi kazmam lazım...” dedi ve anlattı.

Borç alıp iki bin tane cumhuriyet altını almış. Onları bir gece sarhoşken, küp içinde bahçeye gömmüş. Aylınca nereye gömdüğünü hatırlamamış. Şimdi bütün bahçeyi kazacak. Elinde de bir avuç kiraz, yiyip çekirdeklerini tükürüyor.

“N’apıyorsun?” dedim. “Kiraz ağacı dikiyorum. Millet bahçeyi niye kazdığımı merak etmez böylece... Kimseye anlatmazsan bir sürü dedikodu vereceğim.”

“Söylemem” dedim.

Söylemek başka, yazmak başka.

“Ben isim vermeden anlatayım, arif olan anlar” dedi. Efendim Torba sahilinde dolaşan, süslü püslü sesi güzel, hafif kilolu bir istiridye varmış. Akşam, Torba Sanat’ın önünde bir yengeçle kırıştırmış. Gece birlikte olmuşlar. Sabah istiridye bir uyanmış, yengeç çekip gitmiş. Aaah, ah, giderken de istiridyenin yıllardır sabırla büyüttüğü incisini tırtıklamış. İstiridye şimdi arkasından, “Alçak çağanoz, hırsız yengeç” diyesiymiş... “Kim bu?” dedim.

“Valla Fatih Ürek değil...” dedi. Bir avuç kiraz da bana uzattı... “Al, ye, çekirdeklerini de tükür bahçeye... Birkaç kiraz ağacı da sen dikmiş olursun...”

Dayanamadı, bir tane daha anlattı.

“Hoş sesli, neşeli, gürbüz, kıvrak bir şarkıcıya Torba’daki hatunlardan biri fena halde vurulmuş.

Şarkıcıdan yüz bulamayınca, falcılara, büyücülere gitmiş. Gümüşlük’teki meşhur sosyete falcısına, ‘Yüzüme bile bakmıyor. Bir çare bul’ demiş.

Falcı ona okunmuş bir çift çorap vermiş. ‘Bunları giy-

dir, gözü senden başkasını görmez' demiş. Kızcağız da vurulduğu şarkıcıya, Torba Sanat'ın iskelesinde hediye etmiş çorabı. Şarkıcı da, 'Giyeyim bakayım yakışacak mı?' deyip geçirmiş çorabı ayağına... Kızcağız boynuna sarılacak diye bekliyor. Şarkıcının gözleri parlamış, birden ayağa fırlamış, kan beynine vurmuş... Yoldan geçen bir gemiciyi kaptığı gibi arabasına tıkmış, basmış gitmiş. Kızcağız, 'Ben ne yaptım?' demiş. Torba'nın tecrübeli güzelleri, 'Çorabı tersten giydirdin' demişler..."

"Kim bu?" dedim Ferdi ye.

"Valla Fatih değil" dedi. Bu Ferdi çok dedikoducu. Bugün hepsi Torba Sanat'ın plajına inerler. Gider sorarsınız, anlatılanlar doğru mu, değil mi. Ben herhalde başka bir plaja giderim...

Bütün kış çalışınca, yazın böyle bir delilik geliyor insana... O yüzden Türkiye'nin en güzel açık hava tımarhanesi Bodrum'da buluşup kendimizi tedavi etmeye çalışıyoruz. Bir sıkıntınız varsa sizleri de bekleriz. Gelin Bodrum iyileştirir.

Ama Ferdi ne dedikoducu, değil mi?

Fatih Ürek, "Siz Ferdi Özbeğen aleyhimde ne anlatıysa dinlemişsiniz. Bir de Bodrum'un minnoş köyü Torba'da olup bitenleri benden dinleyin" dedi.

Efendim, Torba'da bugünlerde yeniden sahneye çıkacak olan bir şarkıcı varmış. Bu adam piyanoya oturup çalmaya başlayınca, dinleyenler, "Vallahi kuşlar şakıyor" derlermiş. Bu romantik, kadife sesli şarkıcının eli biraz sıkıymış, ama zeki olduğu için, içine düştüğü durumlara pratik çareler üretirmiş. Ferahlasın diye, haftada bir gün psikoterapiye gidiyormuş. Her gidişinde uzanıp doktorun kanepesine başlıyormuş rüyalarını anlatmaya. Rüyalar da oldukça açık saçık... Seansın sonunda rüya-

nın zirvesine gelirmiş. Doktor da heyecandan coşmuş, kaptırmış kendini... “Sonra yavaşça lambayı söndürdüm, yatakta çırlıçıplak uzanmış o muhteşem vücudun yanına uzandım. Dudaklarını dudaklarıma doğru uzatırken eli vücudumun alt tarafına doğru kaymaya başladı” deyip birden divandan kalkarmış. “Tamam doktorcuğum, seans bitti. Zaten bir seans ücreti bile ağır geliyor bana. Ben fazla zamanınızı almayayım, ikinci seansa geçmeyelim” dermiş.

Doktor coşmuş, rüyanın sonunu dinlemeden bırakırmı? “Sen anlat kardeşim, bu seans benden” diyormuş. Bizimki rüyanın sonunu doktoru kendinden geçiren bir biçimde bağliyormuş. Fatih, “İnanmazsın abi, iki yıldır doktora bir lira vermeden terapi oluyor” dedi. “Peki iyileşme var mı?” diye sordum. “Eh, bilirsiniz bedava etin yahnisi nasıl olur” dedi. “Kim bu?” dedim. “Vallahi Ferdi Özbeğen değil” dedi.

Bu Fatih çok dedikoducu canım.

Adı Ferdi olmayan bu ünlü şarkıcı, akşamları gelip sevgili dostumuz Ahmet Sezerel’in Torba Sanat’taki barına oturup Ahmet’le yarenlik ediyormuş. Bu yaz ilk oturduğunda Ahmet’e diyesiymiş ki: “Çok sevdiğim eski bir müzisyen arkadaşım var. Durumu müsait değil. İçtiğini ödeyemeyecek durumda. Evden de çıkamıyor.” Ahmet anlamış. “Ayp ettin abi, arkadaşının içtikleri benden” demiş.

Bizimki o günden sonra her akşam gelip yalnız başına bara çöreklenip, “Bana iki tek viski” diyormuş. Ahmet, “Niye iki tek? İkisini bir bardağa koyalım, duble olsun, yuvarla” deyince de, bizimki, “Yooo, biri bana, biri arkadaşıma” diyormuş. Ardından da arkadaşınıkini içip, “Doldursana arkadaşıma bir tek daha” diyormuş. Onu da içip kendi kadehini geri veriyormuş el sürmeden, “Benim

canım içmek istemiyor. Ziyan olmasın, dökün bunu şişe-ye” deyip beş para vermeden gidiyormuş, iki aydır hep arkadaşı içtiği için, o bir kuruş vermiyormuş.

“Kim bu?” dedim. Fatih atladı lafa, “Vallahi Ferdi Özbeğen değil” dedi.

Ahmet kaptı lafı, “Olayın zirvesini benden dinle” dedi. Bizimki gelmiş dün gece, bir tek viski söylemiş. Ahmet de, “Hayrola abi, arkadaşın öldü mü?” demiş. “Yoo, doktor bana içkiyi yasakladı” demiş. “Yahu Ahmet, sahi kim bu?” dedim. Ahmet Sezerel, “Vallahi Ferdi Özbeğen değil” dedi.

Bu Ahmet de çok dedikoducu canım.

Bir eski dostu olarak olan biteni ilettim Ferdi’ye. “Buraya gelen yakın arkadaşların Fatih Ürek, Fedon, Ahmet Sezerel, en yakın arkadaşın Lusi Kalemenos hep seninle ilgili olaylar anlatıp ortalığı karıştırıyorlar” dedim. Ferdi de, “Hakkında kimse konuşmuyorsa, dedikodu yapmıyorsa sen asıl o zaman kork” dedi.

Ferdi Özbeğen ve Fatih Ürek bu hafta Bodrum’un en güzel kulübü Zevk-i Sefa’da sahneye çıkmaya başlıyorlar. Dayanamadım Ferdi’ye sordum: “On yıl sonra sahneye çıkıyorsun. Bıraktığında ‘Niye?’ dedim, ‘Müzik bilgim, kafam, piyanistliğimi, parmaklarımı geçti, ondan bırakıyorum’ demiştin. Şimdi ne oldu?” Durdu durdu, lafını iyice tarttı, dedi ki: “Dönüyorum, çünkü parmaklarım ve sesim müzik bilgime başkaldırıyor. İçimde müziğimi dinlendirdim, beni Ferdi Özbeğen yapanlara yeniden merhaba demek istiyorum.” Hemen Fedon’a sordum... “Bunlar aynı yerde çalışacaklarmış, iş yaparlar mı?” Fedon, “İki günde birbirlerinin gözünü oyarlar. Zaten ben varken Bodrum’da kimse iş yapamaz” dedi.

Bu Fedon da çok dedikoducu canım.

Barbarları Bekleyenler

Oralarda hava nasıl? Buranın havası insanı hiç şaşırtmaz.

Yazın yazlığını, kışın kışlığını yapar Bodrum.

Temmuz ve ağustosta insanın aklını başından alacak kadar sıcak olur. Akıl baştan gidince yarımadanın bazı büklerinde densizlik, zıpırlık, görgüsüzlük katsayısı artar.

Bazı köyleri son yıllarda fena halde etkiliyor sıcaklar. Daha doğrusu, Bodrum köylerine dışarıdan gelenlerin bir kısmını etkiliyor. Tıpkı kışın havalar soğuyup inşaat mevsimi başlayınca da yap-satçıların etkilendiği gibi.

Havalar soğurken ruhları da soğuyor... Emsalsiz bir açgözlülükle çevreyi yağmalayıp daha çok kâr elde edebilmek için yarımadanın her köşesine çirkin evler konduyorlar.

Giderek müteahhit-kondulardan oluşan, planlaması dandik büyükkentçiğe dönüşsün diye uğraşılan canım Bodrum, yap-satçı, vur-kaççı ordularının saldırılarına kahramanca direniyor.

Yarımadadaki uygarlıklar İsa'dan önceki çağlardan beri hep iştah kabartmış. Hep saldırıya uğramış, hep yağmalanmış.

Hep barbarları beklemiş...

Dışarıdan gelen saldırılara karşı kendini korumak için hazırlanmış. Barbarlar hep dışarıdan gelip, saldırıp yağmalamışlar... Yaşamın kendisini, ürettiği kültür hazinelerini, ruhunu söküp götürmüşler Bodrum'un.

Marifetlerini müzelerinde sergilemişler ve sergiliyorlar ve de sergileyecekler.

Deniyor ki, bu sefer barbarlar dışarıdan gelmedi. İçeriden gelip saldırdılar.

Biz korkuyla barbarları bekliyorduk, oysa barbarlar çoktan gelmişti.

Bazen olup bitene karşı kendi kurtarılmış bölgelerini yaratıp, düzeysizliğe karşı örgütlenenler, direnenler de çıkıyor.

Karşılaşınca da insanın içi ferahlıyor. "A, yalnız değilmişim, benim gibi de düşünenler varmış" diyorsun.

Yüreğine su serpiliyor.

Dün Bodrum yarımadasında malum yüz elli kişinin yapıp ettiğinin dışında kalan hiçbir şeyle ilgilenmeyen medyamızın doğal olarak görmezden geldiği bir olguyu keşfe çıktım. Ankaralı, hali vakti yerinde bir işadamı olan Murat Balkan'ın deniz kıyısındaki üç yüz dönümlük araziye kaplayan Termera adlı hayal ülkesine gittim.

Yalıkavak yolundan Aspat sahiline sapıyorsunuz, antik Termera krallığının limanı olan bu koyda hiç alışık olmadığınız bir tesis var. Üç yüz dönüm toprakta iki yüz kişinin yaşayabileceği bungalovlar, muhteşem bir sahil, tertemiz deniz. İki tane açık hava gösteri alanı, yazlık sinema... Tesisin solundaki Aspat tepesi kalesi, tepenin dört bir tarafına, kayaların içine oyulmuş, Termera uygarlığından kalma evleri, demir atölyeleri, marangozhaneleri, mermer atölyeleriyle dolaşmak isteyenlerin aklını başından alıyor.

Murat Balkan kardeşimiz Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın izniyle tepenin eteğindeki antik çağlardan kalma hamamı onartıyor. Bütün yaz boyunca ülkemizin en ünlü heykeltıraşlarından ve ressamlarından bazıları buralardaki atölyelerde mermer yontuyor, resim yapıyor. Amaç Aspat koyunun özgün kimliğini koruyan yapıtlarıyla, insanların düşün ve sanat dünyasına katkıda bulunacağı ve gelecek kuşaklara aktarılacak bir "açık hava taş heykel müzesi"ne dönüştürülmesi. Şaşıracaksınız, ama çevre zevksiz villa inşaatlarıyla değil, mermer heykellerle dolu...

Bilgili, görgülü eller doğanın canına okumak yerine canına can katmaya uğraşıyor.

Çeviriyorsun başını gösteri alanlarına, bir sürü genç dansçı ya da dansçı olmayı amaçlayan öğrenci, içlerindeki hareketin müziğini, rengini, ritmini yakalamaya çalışarak dans ediyor. Başlarında Türk balesinin yıldızları, Alman ve Amerikalı hocalar... Çocuklar bu dans atölyesine katılmak için Türkiye'nin dört bir yanından gelmişler. İskelenin üstünde bir Amerikalı usta, yoga çalıştırıyor. Köy, sörfçüler için bir cennet. Fotoğraf sanatını ciddiye alan birkaç kişi her şeyi resimliyor, videoya kaydediyor. "Niye yaptın bütün bunları?" diyorum Murat Balkan'a... "Farklı bir üslupla da turizm yapılacağını göstermek istedim. Aspat'a tatillerini geçirmeye gelen ziyaretçilerin doğal güzellikler ve tarihi değerlerin barındığı ortamda sanat ve sanatçılarla buluşmasını amaçladık" diyor.

Bodrum'u içlerini tüketerek değil, zenginleştirerek yaşamak isteyenler için bir vaha Termera.

Allahtan barbarları başka türlü bekleyenler de var.

"Aşk, insanı bir gölge tiyatrosu perdesine dönüştürür. Zihninde kurduğun, bir düşünceye dönüştürdüğün, taptığın sevgilinin gölgesinin yansıdığı bir perdeye... Bedene can veren düşüncedir... Düşünceye saygı, kendinden başkalarını anlamaya, onlarla iletişim kurmaya, onların öyküleriyle ilgilenmeye yöneltir insanı... Öykülerdir insanları düşündüren ve eğlendiren. Dünyadan geçmek bir meydan okumadır. Sanat meydan okuyanları taçlandırmak için vardır... Sanatla iç içe bir yaşamı seçenler tacı kendileri takar başlarına. Kendileriyle barışık insanların, başkalarını da daha derin bir sevgiyle sevdiklerini biliyorum. Kendimizle barışık yaşadıkça, dünü bugüne, bugünü yarına daha kolay bağlar, başkalarına da daha içten, 'Seni seviyorum' diyebiliriz."

Usta oyuncu, yazar, yaşam koçu Ali Poyrazoğlu renkli, kıpır kıpır yaşamından damıttığı anıları, gözlemleriyle sıradanlığa meydan okuyor. Gerçek ile hayalin, övgü ile eleştirinin arasına çizdiği hassas sınır, edebiyat dünyasına ve sanat camiasına yaptığı kimi zaman hınzırca göndermeler ve keskin gözlem gücüyle Ali Poyrazoğlu yine okurlarının karşısında.

"Ali Poyrazoğlu'nun yazdıklarını okurken, tiyatro ile edebiyat arasındaki gergitler kafamda canlanır. Yaşama hem gülerek bakar, hem de hüznlenerek. Dalga geçer, dalga geçmenin ciddiyetini hissettirir. *İçimdeki Timsah* kitabındaki bazı anlatılar, bir duyarlığın bilgi ile örülmüş örnekleri."

Doğan Hızlan

11 TL

ISBN 978-605-111-879-6

Sertifika no: 11940